

Fóia enciclopedică literară lunară.

ADMINISTRAȚIUNEA
ȘOIMUȘ (POSTA: NAGY-SAJÓ).

ABONAMENTUL :
PE AN 3 FL. (7.50 FRANCI).

REDAȚIUNEA :
RETTEG (RETEAG).

Balada ochilor.

*Sbóră dorule mereu
Preste lumea astă mare,
Pân te-oiu prinde 'n a ei zare
Te-oiu urma cu gândul meu.*

*Și pe drum, pe unde treci,
De-i vedea doi ochi albastru
Licărind ca tainică astru,
Nu-te'n crede'n ei, sunt reci!*

*Er de te-or privi cu drag,
Melancolică, ochi verzi,
Nu-i iubi, căci o se-i pierzi,
Uită-i dorule pribeag.*

*Tainică, dulce, dar nepătrunși
De-i zări doi ochi căprii,
Nici pe-aceia nu-i iubi,
Sunt frumoși, dar sunt ascunși.*

*Ochi negri plin de foc
De te-or dogori? pe drum,
Nu te teme nici decum,
Ochi negri-s cu noroc!*

*Sbóră'n lume, dor pribeag,
Și deșteor privi cu drag
Se iubesci ochi de foc:
Numai ei aduc noroc!*

*George Gr. Căir
(în „Fóia pentru toți“.)*

† Episcopul și Metropolitul Miron Romanul.

În broșura precedentă puterăm aduce numai o notiță de două șire despre trecerea din această viață a Metropolitului *Miron Romanul* din Sibiu, de ore-ce chiar atunci a repausat, când Revista era totă culésă și corésă numai se-i dee tipograful vânt. O pătirăm chiar ca și când a repausat M. S. Impărătesa-Regină. Apoi, fiind redactorul departe de locul cu tipografia, multe trebuie se lase numai cum se pot, nu cum în adevăr ar trebui se fie.

Acum însă, ne permitem a împărtăși unele date biografice după »Biserica și Școla«.

Metropolitul Miron Romanul s'a născut la 23 August st. v. 1828 în comuna românească *Mezeis*, în apropiere de Beiuș în (Bihor.) A primit din botez numele *Moise*, care mai târziu, la întrarea în cinul monahal, s'a schimbat cu *Miron*.

Părinții Escelenței Sale au fost Georgiu și Ana, cei mai de frunte economi din comună, omeni în stima tuturor câți îi cunosceau, fiind forte religioși și morali. Ei sădiră în tinărul Moise aceleași trăsături caracteristice, cari aveau se formeze părți din viața lui sufletescă, dar mai cu samă religiozitatea și țaria în credința strămoșescă, cari aveau se-l ferescă de multele tentațiuni în decursul studiilor sale în școli străine. Acestea au fost partea cea mai alésă și basa educațiunii fiitorului Metropolit, și dóră la nimeni mai potrivit ca la dênșul nu s'ar putea aplica cuvintele înțeleptului Sirach: »Domnul a mărit pe tată întru feciorii sei, și judecata mumiî o a întărit întru fiî« . . . .

Cât pentru instrucțiune, a fost de ajuns ca tinărul Moise Romanul se ajungă în școlă, pentru-ca de la început, în tot decursul studiilor sale se dovedescă profesorilor sei posesiunea unui talent escelent.

Și-a făcut *studiele gimnasiale* la Beiuș, la Oradea-mare a ascultat *studiele filosofice*, escelând tot-déuna printre colegii sei, ba fiind chiar cel dintăiu între dênșii.

La 1846 apoi, după ce a absolvat studiile filosofice a mers la Arad, unde a ascultat *cursul teologic*, fungând tot-odată ca practicant la consistorul de acolo.

La 1849, sub episcopul Aradului Gerasim Rațiu, a întrat în serviciul administrativ bisericesc ca *vice-notar* și *notar consistorial*.

Sub următorul Episcop al Aradului, sub Procopiu Ivacicovici, zelosul tinăr Moise Romanul, deveni un factor principal, aprópe indispensabil în conducerea trebilor bisericesci ale diecesei. Sub dênșul s'a regulat arhivul și s'au adus în cea mai bună ordine lucrurile în cancelaria consistorială.

În 1857 a întrat în statul *monahal*, chirotesându-se la mănăstirea »Hodoș« din eparchia Aradului. Cu puțin nainte de a se fi călugărit fusese numit *profesor* la institutul teologic din Arad.

Ací, ca profesor s'a distins prin zelul și înțelegerea chemării, desvoltând o activitate însămnată, desvoltând institutul după cerințele moderne și compunând studii-manuscripte, îndelung folosite de acel institut.

Sucesive apoi, și în restimpuri scurte primi gradurile ierarhice: la 1857 de *Diacon*, la 1858 de *Protodiacon*, la 1862 de *Sincel*, și la 1864 de *Frotosincel*.

La 1861, Miron Romanul, bucurându-se de stima generală și de popularitate în cercurile românești, luă parte activă la mișcările naționale, și lui ca *președinte al partidei* române dela Arad e a se mulțami, că partida disciplinată ca nici când altă dată, și pășind solidar la alegeri, atât pentru municipii, cât și pentru dieta țerii, a ajuns la o putere, încât în întreg comitatul Aradului, numai din anumite considerațiuni au lăsat și Maghiarilor un singur deputat dietal, ér ceialaltî reușiseră a fi toți Români! Prin acest fapt nu numai s'a înspirat Românilor din acest comitat încredere în

sine, dar s'a și documentat în mod strălucit chiar și pentru timpurile următoare, că ce pot valora Români din acest comitat, numai de au virtutea a fi solidari și a nu fi divisați în partide.

La 1868, Miron Romanul participă la *primul congres național-bisericesc* ținut în Sibiu, în care se creă »Statul organic«. Ací prin participarea plină de tact la cele mai gingașe desbateri, atrage atenția generală asupra sa.

Tot la 1868 metropolitul Șaguna, care îl prețuia mult, l'a încredințat cu o misiune și grea și gingașă: *de a reprezenta interesele confesiunii noastre* în o anchetă regnicolară ordonată de guvern pentru organizarea școlilor poporale. Problema asta a rezolvat-o spre deplina mulțamire a lui Șaguna, care în cuvinte măgulător eși-a arătat complăcerea pentru împlinirea misiunii primite.

La 1869, decí după înăugurarea erei politice dualiste, Miron Romanul e ales *deputat dietal*, mandat pe care l'a folosit până când guvernul l'a numit *inspector regesc de școle* în comitatul Caraș-Severin, funcții primite toate cu consensul autorităților sale bisericesci. În special însă nu făcea nici un pas însămnat în afaceri bisericesci, școlare ori naționale, nainte de a fi consultat pe Metropolitul Șaguna și a fi dobândit consimțământul lui.

La 1870 fú ales de sinodul diecesan dela Arad, ca *Vicariu episcopesc* și *președinte al Consistoriului dela Oradea-mare*.

Cu această ocaziune a abdis de postul de inspector școlar regesc.

În 1871 ca vicar episcopesc și președinte a Consistoriului oradan, fú ridicat la demnitatea de *Arhimandrit*.

La 1873, după mórtea metropolitului Șaguna, ales fiind Episcopul Aradului Procopiu Ivacicovici de Metropolit, în locul seu fú eles de *Episcop în Arad Miron Romanul*.

A fost instalat de Episcop cu mare pompă la 3 Febr. 1874, prin P. S. S. Nicolae Popea în calitate de comisar metropolitan.

În decursul anului 1874, și fiind Miron Romanul Episcop la Arad, s'a întemplat chirotonirea archimandritului Teofil Bendela, de Archiepiscop și Metropolit la Cernăuți. Chirotonirea i-s'a dat prin Metropolitul Procopiu Ivacicovici dela Sibiu, asistat de episcopii sei sufraganî, printre cari și Miron Romanul. Cu această ocazie episcopul Miron a făcut cercurilor dătătoare de ton bisericesci din Cernăuț impresie atât de inteligentă și bună, că nu peste mult în semn de recunoscere a calităților sale intelectuale, facultatea gr. or. teologică dela universitatea din Cernăuți i-a conferit titlul de *Doctor în teologie*.

Dar Miron Romanul n'a remas mult Episcop la Arad. Abia trei pătrare de an. Căci Metropolitul Procopiu Ivacicovici fiind ales de cătră Sêrbi de Patriarch al lor la Carloviț și primind, scaunul metropolitan de Sibiu a devenit de nou vacant.

Congresul național bisericesc întrunit pentru alegerea de Metropolit, a ales întâiu pe episcopul dela Caransebeș Ioan Popasu, dar nefind recomandat de guvern, alegerea nu a primit sanctiunea corónei.

Atunci în o adóua alegere la 21 Novembre (3 Decembre) 1874, congresul național bisericesc a ales la Sibiu pe Episcopul *Miron Romanul* dela Arad, de *Archiepiscop și Metropolit* al Românilor greco-orientali din Transilvania și Ungaria.

Acastă alegere fiind recomandată și acceptată și de Corónă, nou alesul fú introdus în scaunul metropolitan la finea anului 1874, fiind încă în flórea vieții, în vêrstă de abia 46 ani.

Indată ce fú aședat în înalta demnitate, cu mâna tare apucă firele conducerii afacerilor bisericesci în toate direcțiunile. A preșidat Consistoriul archidiecesan aprópe în toate ședințele, asemenea Sinódele archidiecesane și Congresul național-bisericesc. Dacă se va considera aparatul complicat constituțional, în adminis-

trațiunea bisericească, după cum o dă Statutul Organic, va înțelege orîcine, că această lucrare nu e una dintre cele mai ușore. Cine a avut însă ocaziune a vedea pe Metropolitul Miron Romanul presidând în consistoriu, sinode și congrese, s'a putut convinge cu câtă esactitate și corectitate conducea pertractările.

În anul 1875, vedem pe Exc. Sa Metropolitul Miron Romanul chirotonind, în noua sa demnitate, pe alesul succesor al seu la Arad, Ioan Mețianu, întru Episcop.

În 1879 îl aflăm pe Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul prezentându-se la treptele prea înaltului *Tron* al Măiestrății Sale Împăratului-Rege Francisc Iosif, în fruntea unei deputațiuni constătătoare din ierarhii metropoliei și din deputații esmiși de sinodele eparchiale, — întervenind prin așternerea unei reprezentațiuni bine motivate și de densusul compuse, — în contra legii propuse și primite de dieta ungară prin care introducea limba ungară ca limbă obligată de învățământ în școlile populare în toate.

La 1881, Metropolitul Miron Romanul întrevine cu o reprezentațiune rezolută la ministerul reg. ung. de culte și instrucțiune pentru revindecarea rangului ce compete bisericii ortodoxe din patrie, în șirul celorlalte confesiuni.

La 1883 ia în bărbătescă apărare interesele bisericești, școlare și naționale, în casa magnaților, contra strîmtorărilor ce li-se fac prin legea despre organizarea învățământului în școlile medii! În desbaterile Casei magnaților a dus o luptă cinstită propunând o mulțime de modificări a acelei legi. Cu puține de tot a reușit, dar și-a făcut sfânta datorie.

La 1895 îl vedem în fruntea arhierilor români luptând bărbătesc în Casa magnaților contra introducerii legilor politice-bisericești.

La 1897 luptând contra legii despre maghiarisarea nomenclaturilor, a numelui tuturor comunelor și locurilor din patriă.

Și așa mai departe. De câte-ori o lege nouă se prezintă casei magnaților și prin acea lege se făceau ceva nedreptăți orî strîmtorări intereselor bisericești școlare și naționale — pe Metropolitul Miron, întru cât numai pedecă foarte grave nu l'ar fi reținut, îl vedem alergând și făcându-și datoria de a-și ridica vócea în înalta casă, în favorul acelor interese.

În decursul păstoririi sale a făcut mai multe visitațiuni canonice prin archidieceasă, a sfințit cu mare pompă religioasă mai multe biserici.

Era peste tot locul primit cu mari manifestații și semne de omagiu din partea iubitorilor sei fi sufletesci, și peste tot locul impunea coreligionarilor și conaționalilor noștri, dar chiar și cercurilor străine, cu care venea în atingere.

Acum însă nu mai este între cei vii. A închis ochii pe vecie la 4/16 Octobrie la órele 11 și 1/2 nóptea, ér Joi la 20 Octobrie i-a fost înmormântarea! Mercuri în 19/10 la órele 4 p. m. trupul adormitului întru Domnul Archiepiscop și metropolit a fost ridicat din reședința metropolitană și dus, în mijlocul unui trist conduct, de cătră 10 protopresbiteri, a fost așezat în biserica din Sibiu-cetate pe un catafalc nou. Acolo totă nóptea privighiat fiind de elevii seminariali, a stat și o parte însemnată a preoțimei sosite și alt public.

Joi la órele 9 a. m., s'a început celebrarea sfintei liturgii, pontificând P. S. S. Părintele Episcop Nicolae Popea dela Caransebeș, încunjurat de preacuvioșiile lor d-nii archimandriți Dr. Ilarion Pușcariu din Sibiu, Filaret Musta din Caransebeș, Iosif Goldiș din Oradea-mare, protosincelul Augustin Hamsea din Arad, precum și de mai mulți domni asesori consistoriali, protopresbiteri și doi diaconi.

La drépta scaunului metropolitan sta în biserică P. S. S. Părintele Episcop I. Mețianu cu I. P. S. Sa Ghenadie, fostul Metropolit primat al României, venit anume pentru acest incident la Sibiu.

În mijlocul bisericii era sicriul deschis al repausatului, putend fi văzut bine prin vălul alb ce-i coperea tața. Sta ca și cum ar dormi numai, neschimbat, neuritit ci numai foarte slăbit.

Incolo mica biserică plină, îndesuită, și corurile ei asemenea.

Poliția nu lăsa se între decât persoane bisericești, membrii de ai congresului și sinodului și dame, adecă public de frunte; cu toate acestea era o îmbulzélă foarte mare.

Deputațiunile veniau una după alta și într'una: deputațiunea clerului romano-catolic, greco-catolic, luteran, calvin deputațiunea reuniunii femeilor române din Sibiu, a femeilor române din Reșinari, a Asociațiunii, a tractelor protopopesci, a ofițerilor, a comitatului, și la urmă reprezentantul guvernului, respective al ministrului de culte Vlassics, care a rugat prin scrisóre specială pe comitele suprem G. Thalman, se să presinte și se-l represinte.

În numele bisericii surori gr. cat. au venit dela Blașiu, ca se o represinte și se participe la înmormântare I-I. Sa dl vicar capitular Ioan M. Moldovan, canonicul Cavril Pop, secretarul Dr. Bunea, Aurel C. Domșa și Dr. Radu, protopopol M. Uiórei.

După terminarea sfintei liturgii s'a început serviciul divin special pentru mort, întrând în șirul slujitorilor și P. S. S. D. Episcop I. Mețianu.

Răspunsurile liturgice le-a dat la s-ta liturgie escelentul cor bisericesc seminarial al domnului profesor Dima, ér la prohod distinsa »Reuniune română de cântări din Sibiu« (domni și dame), cântând atât corul, cât și reuniunea în chip artistic și admirabil, spre uimirea și complăcerea alesului public străin, ce era prezent.

Panegiricul adormitului întru Domnul Archiepiscop și Metropolit l'a ținut P. S. S. Dnul Episcop Ioan Mețianu dela Arad, care a schițat biografia metropolitului Miron, scoțindu-i la ivélă faptele mai marcante și meritele pentru biserică, și terminând cu o inspirată rugăciune pentru odichna sufletului răposatului.

Pe la órele 12 s'a pornit apoi conductul în modul următor: În frunte un teolog îmbrăcat în negru, ducend o cruce de lemn neagră și cu vél negru pe ea; după el elevii seminariului archidieceșan, câte 4 alătura; poporul (vre-o 30 de șire de câte 4); corpul învățătoresc sosit la înmormântare (vre-o 30 șire); corpul preoțesc venit să participe (tot cam câți învățători); la urmă apoi musica militară; carul cu celea vre-o 42 cunună, cari de cari mai frumoșe și mai prețioșe, după cor un cleric ducend crucea dela morment, o cruce frumoșă cu fotografia răposatului și împodobită cu o admirabilă cunună, cu pantlică neagră; venea apoi corul cântăreților funebrale din Seminar (vre-o 40 de inși) sub conducerea profesorului de cântări D. Cunțan; apoi grupul preoților slujitori: diaconii, protopopii, asesorii, în urmă Episcopii în strălucitul lor ornat, pășind alătura cu densusii și I. P. S. Sa Ghenadie, fostul metropolit-primat la Bucuresci, în rasa sa neagră călugărescă; după ei venea carul mortuar, cu sicriul metropolitului, împodobit și acest car cu câteva din cele mai alese cunună; — după car îndată consistoriul metropolitan în frunte cu frații Dr. Alesandru, Eugen și Zeno Mocsonyi alături cu cari mergea în șirul dintăiu reprezentantul guvernului, comitele Thalman; le urmau rudeniile răposatului: familia Cosma, Roman și Fașie, ér după familiă veniau în splendidele lor uniforme patru generali reprezentații armatei în frunte cu Esc. Sa comandantul de corp și încunjurați de numeroși ofițeri de toate rangurile și de toate armele; veneau apoi deputațiunile bisericești: a romano-catolicilor, a luteranilor, a comitatului, a confesiunii calvine, profesorii dela gimnasiul sășesc, reprezentanții oficiului de dare, a poștei, a primăriei, reprezentanții bis. g. cat. dela Blașiu, a bisericii Sft. Nicolae din Brașov, a școlilor centrale din Brașov, deputația Societății »Petru Maior« a tinerimii universitare din Pesta, deputația tinerimii univ. rom. din Cluj, toți funcționarii institutului »Albina«, a Tipografiei archidieceșane. Urmă apoi un lung convoiu de dame în frunte cu comitetul »Reuniunii femeilor române din Sibiu«, cu membrele lor și altele alipite la convoiu, fără calități speciale.

În acesta ordine a străbătut lungul și imposantul convoiu

strada măcelarilor, piața mică, piața mare, strada Cisnădiei și Schewis, până la biserica din suburbiul Iosefin.

Musica militară și corul cântăreților se preschimbau în în-tonări de piese și jalnice melodii, în vreme ce clopotele dela toate bisericile din Sibiu petreceau cu sunetul lor tristul convoiu.

Poliția și-a dat bune străduințe se susție ordinea. Ea nici n'a fost conturbată prin nici un incident neplăcut, deși stradele erau pline, de gema de public privitor, precum și toate ferestrele caselor pe ambele părți ale stradelor.

În cimiteriu, abia jumătate din public a încăput, celalalt a fost oprit de poliția afară în stradă.

Când, după plinirea tuturor formelor și ritualelor, cioclii au ridicat sicriul se'l depue în mormântul cu capac de pîtră anume

zidit, — rudeniile dna Maria Cosma, Lucia Cosma și dna Fașie au mai sărutat pentru cea din urmă dată metalul rece al sicriului scumpului lor unchiu și binefăcător.

*

După înmormântare, la orele 3^{1/2}, s'a dat o »pomană« în sala cea mare a seminariului archidiececan. Au luat parte 240 persoane în frunte cu P. S. S. Episcopi, Vicari, asesorii, protopopi etc. etc.

Masa a fost ridicată la orele 4^{1/2} prin Părintele Episcop I. Mețianu cu cântarea »Cu dreptii«, prin care rógă pe Dumnezeu pentru odichna sufletului celui trecut dintre noi, ér la urmă s'a cântat încă »vecinica pomenire!«

ȊIUA MORȚILOR.

După Seltenreich Cornel. Tradusă de o Albă-Iuliană.

În orașelul X. îngenunchiă lângă un mormânt prospet o venerabilă bătrînă, adâncită fiind în ruga sa, ce o trimitea tronului divin. O tăcere profundă domnea — o linisce mortală era acuma acolo, unde abia cu puțin înainte un sgomot surd umplea aierul, și unde nu de mult întreg cimiteriul înota ca și într'un val de lumină ce respindeau sutele de luminări aduse de credincioși, și aședate pe mormintele iubiților, ce nu mai erau în vieță.

Prima ȓi din Noembrie este așa numită ȓiua morȓilor. Un șoșot surd de voci, pași lini, complimente și resalutări mute și triste se schimbă reciproc în acésta séră; lume multă, dară o tăcere mormintală domnesce cu acésta ocașiă, ca și când fiecare s'ar teme, nu cumva prin un sgomot se conturbe pacea și liniștea celor ce dorm somnul etern.

Sute și miș de cununii și girlande de rarî frumșete decoréză în acésta ȓi movilele și mormintele, suspine nădușite și lacrimi arđătore varsă unul fiecare, conform durerii sale ce-l leagă de țérina rece a mormântului pentru el scump ba pôte sfânt!

Astfelu se serbeză în fiecare an ca semn de stimă și iubire ȓiua scurtă de tómnă; tot astfelu a trecut și de astădată aceea serbare regulată și cimiteriul din orașelul X. era deja de mult în obicinuita sa tăcere, întunerecul noptii s'a respândit lini, în toate unghiurile! . . . . . Un criveț nemilos de miadă-ȓi sufla cu neîndurare printre arborii lipsiți de frunđe, aruncând fulgișorii deși de nea, conform capriciului seu.

Toți credincioșii au părăsit de mult acest locaș trist — unde pe fiecare îl chémă sânta datorință — în acésta ȓi memorabilă pentru de a rostî o pie rugăciune cătră atotputintele, pentru repausul sufletelor mutate la odichna eternă.

Numai »dênsa« nu observă, că deja de mult e nópte târdie — numai pe »dênsa« nu o alungă crivețul gheșos, singură dînsei îi făcea bine, tăcerea profundă, și mortală, pere acuma sgomotul și prezența altora, nu o mai conturbau.

Singură aici se afla mai bine, aici petrecea mai bucuros, aici spera a află nișel balsam alinător pentru rana cumplită a sufletului ei copleșit și frânt de durere! Da, aici și numai aici, fiindcă la căsuța ei părăsită fiecare obiect, fiecare cuvânt sau gest numai măresce simțirea-i teribilă a singurătății.

Aici da, fiindcă la locuința sa nu mai află pe acela, carele îi făcea din modesta căsuliă locașul fericirii, el își dórme somnul vecinic, jos, în pămêntul umed, sub glia rece, acela pe carele dênsa așa de ferbinte, așa de mult și fără de margini l'a iubit!

Și uresce casa, unde fiecare obiect îi revócă în memorie érași și de repetite ori aceea nópte sguduitoare și teribilă, când unicul ei fiu iubit, bucuria, speranța și mândria sa, razemul bêtrânețelor

sale, dintr'o cauză încă și astăȓi misterioasă pentru dênsa, își puse capet vieții.

Cumcă, acésta lovitură a sorții, cu etatea ei a fost capabilă a o suportă, este o minune D-ȓeiescă. Pentru restul vieții ce mai avea, singura consolare i-a rēmas cuvintele lui ultime: »Nópte bună, dulce mamă, rēmai cu D-ȓeu!«

Numa-i puterea și îngrijirea D-ȓeiescă a reținut-o de a nu comite și ea faptul — și de a urma nefericitului ei fiu — acolo, de unde nu mai este reîntórcere, și de unde nici o putere lumescă nu o mai puteau lipsi de iubitul ei fiu!

Pentru aceea se dorește așa de mult aici, la martorul mut al durerii ei chinuitoare, pentru aceea părăsesce numai la cuvêntul vighetoriului de cimiter mormântul scump și pentru aceea astăȓi îi vine mai cu greu despărțirea de acel loc, care cuprinde în el te-saurul ei cel mai scump.

Încă un profund și dureros suspin din peptul ei sdruncinat de durere, încă o lacrimă ferbinte — vârsată pe cruciulița plină de zăpadă, și în urmă cu pași nesiguri pornesce cătră casă — acolo, unde nu de mult era locașul fericirii celei mai curate, érá astăȓi domnesce o jale vecinică!

În mănăstirea surorilor »Carmelitane« din Londra — o jună de o frumșeță admirabilă — îmbracă vâlul astăȓi; în »ȓiua morȓilor«! Pe fața-i serioasă puteai observa decisiunea firmă, că a abȓis de bucuriile vieții; și că voiesce a fi mórtă, pentru lumea esternă.

Departa din altă țéră a venit aici, căci numai astfelu speréză a afla pace pentru sênul ei sdrobit și simțirile-i tulburate, dacă părăsesce chiar și patria, unde a fost așa fără de margini de nefericită, fiindcă »a iubit«! . . . Da! l'a iubit cu un dor ferbinte, pe el — fiul mamei nefericite — acel profesor june, svelt și recunoscut cu însușiri bune, din a cărui fisionomie puteai observa și ceti nobleța spiritului seu și pe carele l'a cunoscut în capitala țării sale!

Însă la ce ea, ca o ființă plină de mândrie donată de natură cu o ambiție și superbie ce nu fiecărui muritoriu îi este dat — nici nu îndrăsnia ași crede șie însăși, că ar fi capabilă a consimți într'u tóte cu el, care o adoră ca pe un idol.

Unica ei nisuință era, a se denega pe sine, — și a nu da loc în inima și cugetul ei nici la cea mai mică umbră de speranță, decî remase rece, mută și discretă.

Față de el, carele afară de talentul lui escelent și sciințele-i recunoscute nu poședea nimic material.

Dovada cea mai eclatantă a pécaturii ei sunt scrisorile lui pline de iubire sinceră și curată, pe care scrisori dênsa le păstra acuma cu cea mai mare scumpătate.

Cu deosebire una, unde el impios și condus de instinctul său intern își desvălește inima înaintea ei și îi cere, se-î permită a spera ȳrecând posesiunea ființei ei, care se-î fie ca un far conducătoriu pe calea vieții.

Plin de dulci speranțe termină el acesta scrisore, a cărei rezultat a fost unul dintre celea mai funeste.

Da! așa ne spune poetul:

Căci nui mai trist în lume, și nu e mai amar
Decât convincțiunea, — că am sperat în dar —
Când vine tempestate în loc de un zefir
Și'n loc de complinire — numai un suvenir.

De ar fi cetit dēnsa, ființa mult iubită, cu mai mare atențiune scrisorea lui devotată; de nu s'ar fi lăsat a fi orbită de furia mândriei sale, nu ar fi dat ansă unei catastrofe așa de triste! Dar ea ofensată în ambiția ei de înaltă familie — îl refuză total — fără de a se întreba pe sine singură de fapta ei grăbită, și fără de a asculta la vȳcea puternică a inimei sale sincer iubitoare.

Ochii ei rēmaseră cu deosebire la pasagiul din urmă, carele sună astfel! »Și așa nu vom putea fi unul altuia«! . . . .

O! dacă atunci nu ar fi răpit'o furia, dacă atunci ar fi cugetat mai serios; asupra înțelesului scrisorii lui, — sigur s'ar fi convins din acea scrisore despre iubirea lui curată, sinceră și suferindă, care iubire însă încă era predominantă de o judecată calmă, și de o minte sănătȳsă! — S'au dȳră a cutezat ea a se îndoi de caracterul lui firm și constant?!

Indeșert! ea nu a înțeles voința lui — că până atunci, când poziția lui nu va fi de atare, ca se-i pȳtă corespunde rangului și creșterii ei, nici nu ar fi cugetat la seriosul paș al vieții: Nu! căci așa ceva ar fi fost de subdemnitatea unei inimi ca și a lui. Pentru aceea i-a scris el acelea șiruri, din care, pre lângă speranța de viitoriu schinteia cea mai înfocată și nemărginită iubire!

Ida, din furiă s'a fidanțat cu un june pe care ea nu-l iubea, însă părinții ei îl aflară de corespunșător!

Inima ei gema de durere când s'a supus la acesta învoire, și îi părea ca și când o vȳce internă îi șoptea încet, »spereză-n viitoriu«! — însă nu! — nu! — ce pȳte ea se mai ascepte de la viitoriu când — când ea însăși a încuiat înaintea sa posibilitatea fericirii!

Primele cuvinte de felicitare el i le trimise; așa de sincer și cu atȳta căldură îi dori fericire încât nu se mai îndoi, că pȳte el se bucură de pașul ei și, și, pȳte nici nu a iubit'o așa mult!

O! cel puțin atunci se fi tras vȳlul ambiției și se nu privescă numai literile seci, ci se fie străbȳtut în adēncul înțelesului lor, sigur că deșceptându-se din letargia fatală, ar fi putut încunjura nefericirea ambelor familii!

Se defipsă diua nunții! ȳspeți veseli se arȳtau sosiți în vestiminte sȳrbȳtoresci și fiecare spera a fi martorul ocular festivității, care promitea a merge în indeplinire cu mare pompă!

Surise vesele se oglindau pe fața tuturor, zimbete de bucurie și de sȳrbȳtore puteai vedea la toți sosiți și fiecare așcepta cu dor ivirea frumoșei mirese!

Când toți sunt veseli, ea, numai ea singură retrasă în odaia ei, suferă torture mortale!

Iubirea, iubirea ei curată, o învinse de astȳdată în diua cununii ei! Ajunse la culme, se lupta grozav cu cel simț sincer, care se deșcepta cu o putere vehementă în sinul ei vestal — pe care nu numai că nu l'a putut stinge, dară acuma se vede ajunsă prada acelu simț ce creșcea cu fiecare moment.

O turtură nespus purtarea iubitului ei, în urmă cuvēntul dat și purtarea datorinței în viitoriu! Retrasă astfel în odaie domnia o linisce și o tăcere mortală numai suspinele ei înădușite dȳdeau un echou surd și plānsul ei părea că sună așa de lugubru.

Spre a amuți încȳtva vȳcea remușcării cercă a ceti scrisorile și telegramele de felicitare sosite cu acesta ocașie.

Le desface pe rēnd! La aparinșă îi părȳ ca și când s'ar mai alina durerea ei sufletēscă.

În fine deschide ultima!

O privesce, ochii îi fug pe litere deodată, un strȳgȳt teribil ēsă din sinul ei sdrobotit de durere — și cășu ca mȳrtă la pāmēnt.

Mai mult nu a știut ce s'a întēplat cu ea!

Când s'a deșceptat și când privind în jur de sine, vȳdȳ spre cea mai mare nefericire cum realitatea amară, îi măresce tortura, unica sa dorinșă de ce se rugă de iubiții ei părinți — a fost să-i permită a intra în mȳnăștire, pentru că numai acolo în serviciul lui D-șeu sperēzȳ a aflȳ pace. . . și crede a se împȳca cu destinul ei fatal!

Și pentru de-a nu dubita în firma ei dicisiune, drept dovadă arată scrisorea de felicitare a iubitului refusat, care avea urmȳtorul cuprins.

Ambiția și superbia Ta a fost fără margini. . . , voiesc să-ȳ documentez, că și iubirea mea e nemărginită, pentru aceea nu voi ca întâlnirea nȳștră în vieșă să-ȳ conturbe pacea familiară, mē despart de acesta lume, în care vieșă mea fără de tine nu are nici o valȳre; »Rēmȳi cu D-șeu«! fi fericitȳ și uitȳ pe T. . . .

Diua morșilor și-a ales'o de intrare în mȳnăștire, pentru de a rupe, cași o mȳrtă — cu lumea esternă — care pentru ea acuma nu mai are plăceri. În cimiteriul orășēlului X. dȳuē spirite încunjura mormēntul junelui nefericit, unul e a mamei, care jelesce, altul al amantei suferinde — ambele se rȳgȳ pentru odichna sufletului mutat pe veci!

Alba-Iulia, la 10 Iuniu 1898.

Logodnă.

Potop de lumină pe tot locul. Perdelele de plusche și mētasă, de dantele și brodȳrie fină sunt date elegant la o parte, încȳt toți cei ce se preumblȳ pe stradȳ pot vedea eleganșă și luxul, binele, belșugul și fericirea din frumoșă villȳ a Dr-ului Curcan.

Din echipagele cu corȳnă de marchis ce se opresc la intrare se cobȳrȳ o mulșime de ȳspeți distinși.

Prin foșorul împodobit cu plante exotice și acoperit cu covȳre moi de Smirnȳ saltȳ damicele svelte, ușȳre și drȳgȳlașe, îmbrȳcate tȳte în toilette deschise, trandafirii, albe și albastre, ēr acordurile muziceii ce cȳntȳ în sala de primire se mestecȳ cu foșnitul roșilor de mȳtasȳ a gardedamelor, care de care mai corpolentȳ și mai strȳlucitȳre în diamante. Printre ele domni în frac, clac, monoclu și gulere întȳrite, pȳnȳ la urechi. Se plēcȳ,

sucesc mustȳtele, așȳdȳ cravatele și fȳuresc fel de fel de complimente, gugumȳniȳ fără rost, ce se spun la atȳri ocașuni.

În ușȳ e dȳmna casei Aurora Curcan n. Flușturean. O damȳ mai mare puțin decȳt s'o pȳți numi staturȳ mijlociȳ, dar mai micȳ de cȳt cum se credea ea, cu vre-o 10 cm. Pȳrul brun, buclat, era frizat modern și gȳtit cu pene de struș. Imbrȳcatȳ în hainȳ nēgrȳ de plusche tare decoltatȳ, dar bogat cusutȳ cu fir și mȳrgele și încȳrcatȳ de bijuterii, apȳrea ca o reginȳ învășatȳ numai se poruncēscȳ și toți se i se supunȳ. Ochii ei mari, galbini, strȳluciau ca la o pisicȳ, ēr de buze era acȳșat acēl suris arogant, prin care se îndatina a-șī esprima afabilitatea ei prefȳcutȳ. În mȳna stēngȳ are un eventaille, care e legat de mijlocul ei bine format, prin un lanș massiv de aur, și înșiat cu o copcie de brilante, ēr mȳna

dréptă o ține la gura fiecărui cavaler ce sosesc și salută seducător în toate părțile, apoi se întorcea către damele sosite.

»Ah! scumpele mele, bine a-ți venit! — Ce fericire pentru mine, că Vă pot saluta în modesta mea locuință! — și încă la o țî atât de însemnată, la lododna unicei mele fetițe, a iubitei mele Mărióre; Mă rog se-mi permiteți a Vă presenta pe viitorul meu ginere« și făcând un gest arătă în dréptă.

»Dl dr. Alesandru Negrilean, secretar ministerial!« Străngerî de mână, felicitări, cuvinte dulci și fel de complimente urmază și se îngrămădesc pe sermanul Negrilean, care nu mai scie cum se mai mulțămescă.

»Ah! ce fericire și pentru noi — ce fericire că te vedem pe tine scumpa și iubita noastră, fericită,“ respunsă mai multe dintre dame lipindu-se de dânsa. — „Și ce bine, — ce admirabil prospiciezî, dragă,“ dîseră altele, „nime nu ar crede că cu țîua de ađi întrî în rolul sócrei.“

Tóte vorbesc, strigă și fac o gălăgie, unele rîd, altele glumesc. Una întrece pe ceialaltă în mișcările elegante și în afabilitatea cu care împărtesc grația celor supuși, și cu gulere întărite, apoi în veselie nespună întră în salonul cel mare, îngrămădesc încă odată cu gratulări și fel de fel de cuvinte măgulitoare, pe cei ce în séra acésta se logodesc, apoi se grupéză în jurul meselor.

Afară e frig . . . Incepe se plóie încet și des ca și cum ar cerne. Preste întreg orașul X. se lasă o bură rece. Înaintea ferestrilor stau grupuri de ómenî, cu deosebire femei, care, deși tremurând de frig și căscând, totuși se uită lacome la cei ce 'și petrec. »Cât bine dă D-șeu la câte un om pe lume. Noi muncim țîua nóptea și abia ne putem susține și îmbrăca, și acești domni nu ostenesc nimic și totuși plutesc în bine. Nu este dreptate pe lumea acésta!“

Astfel de cuvinte se auđiau printre cei de sub ferestri — până când de pe altă stradă se ivesce d-na preotésă Florica W. care zărind pe fină-sa, pe lelița Chiva între cei ce sgribureau uitându-se ca vulpea la struguri, dîse réstit: »Dar d-ta fină ce cauți aici? Șci că e păcat a lăcomî la binele altuia? Mergi mai bine acasă și veđi-ți mai bine de familia d-tale; — mulțămesc bunului D-șeu de ce ți-a dat și fi sigură, că aceea e mai mare și mai curată fericire, decât a tuturor acelora, cari o arată așa pe mare.

Un ris îndestulitor urmă acestei observări ș'apoi mulțimea se rări.

* * *

Intr'un colț al salonului e mirésa — d-șóra Mărióra Curcan. Înaltă și sveltă ca o sylfida. Păr blond, ochi negrii mari. Gurîță mică cu buze de coral, și nesce dinți ca mărgăritarele. În haină albă de fulard, ér la brâu are un buchet de garófe. Tótă înfățoșarea e blândă și pare că o nelinise și o durere ascunsă o apasă.

Incunjurată de prietene, care așcéptă cu dor se sê începă jocul. Fiecare-i spune ceva frumos, dulce și lingușitor.

»Tu Mărióra! ce fericită trebuie că ești tu! istorisesc-ne ceva! cum ați făcut cunoscintă? Trebuie că tare-l iubesci!

Mărióra se uită perdută la ele apoi dîsă: Da, îl iubesc și mă simțesc îndestulită — dar totuși . . .

Ce? strigară tóte de-odată — ce? esistă și aici încă un »totuși?« »Ah! dragă, scumpă, spune« — și ascultau tóte cu plăcere vedită se audă necasul pretinei lor. »Da răspunse Mărióra, eu nu pot se mă simțesc așa fericită, după cum îmi închipui fericirea unei mirese, pentru că eu încă nu îmi cunosc mirele — nu sciu ce caracter are, căci eu numai trei cuvinte am schimbat cu el. La bal mi l'a prezentat mama, a vorbit cu mama, eu i-am dîs un simplu: »mă bucur«. Preste o săptămână a venit în visită, m'a întreat cum mă aflu, i-am răspuns: »bine mulțămesc«, încolo a vorbit cu mama. M'a cerut, s'au învoit cu mama, în țîua următoare mi-a adus un buchet de myrt și m'a întreat dacă voiesc se fiu soția lui? — Mama mi-a poruncit se dîc: »da« și eu am ascultat. Mi-a sărutat mîna și astfel am fost — logodiți între noi, ér în séra acésta vor urma festivitățile, atât a fost tot, încolo a vorbit cu mama. N'am nimic în contra lui — se nu credeți, cine scie ce despre mine!

Véd, că așa e de bun și precaut față de mine, dar pe mine acésta mă dóre, că sunt tratată ca o mașină fără voință.

De ași putea vorbi cu el barămî odată, ce mult m'aș bucura! Un oftat lung urmă acestor cuvinte apoi tăcere.

* * *

Lângă masa încărcată cu tot soiul de vinuri de specialitate erau domni. »Dar sci frate Alec, tu trebuie că ești cel mai fericit om din lume! Din tot sufletul meu îți gratulez! Dar uite frate, nu te pricep de loc pentru ce faci o față atât de acră, ca și cum mâne te-ar trimite la Segedin!« — Cu astfel de cuvinte întîmpinau prietenii, pe dr. Alesandru Negrilean. Aveți dreptate, iubii mei, că nu sunt astfel dispus cum ar trebui se fiu. Altcum sunt îndestulit. Dar totuși. Așa e omul! »Ce! esistă și aici un »totuși?« »Ah cum poți fi atât de ingrat?!«

»Recunosc că e așa, că nu e frumos dela mine se vorbesc astfel, dar nu pot, este un ceva ce mă ține »străin și fricos!« »Ah! ce póte fi aceea?« întrebă prietenii toți deodată.

Ce se fie? nimic alta, decât că eu nu 'mî cunosc mirésa. O véd că e frumoasă, de mai frumoase nu-mî pot întipui o femeie. Se vede că e bună, cuminte și cultă, dar mi se pare așa o păpușe frumoasă de céră, care tot-déuna e rece și nesimțitoare. Nu véd voința, nu véd viéta și nu sciu ce se dîc, căci am vorbit numai de trei ori cu dânsa, un: »Sunt dr. Negrilean« — »Cum Vă aflați d-șóra?« și pre urmă — „vrei se fi soția mea“ încolo tot mamă-sa și érá mamă-sa a vorbit — și a vorbit, mî — véd spun sincer, așa a vorbit, că nime nu a mai putut ajunge la cuvânt. Pe urmă am trebuit se mă îndestulesc, că i-am sărutat mîna și am fost logodiți. — Căci așa cer formele — pricepeți voi? Așa cere bon-tonul! și acésta e ce mă supără și mă nelinicesc. Ah! cel puțin odată se fi putut vorbi ca ea. Un oftat lung urmă acestor cuvinte apoi tăcere.

* * *

În sală se servesce ceaiul. La o măsuță sunt aședate mai multe dame imposante. »Sciți — dîse dama, care ședea în fruntea măsuței — mă tot mir de curajul și modul de prefacere a Aurorei! căci dórá e imposibil se li se mai ajungă după atâta pradă ce face în tóte. Poftim priviți salónele, toilettele, mesele ei, tot, tot, numai în plüsch și mătasă, numai aur și argint — ce dîceți voi la tóte aceste?!«

„Eu mă tot mir de sermanul Curcan“ răspunse alta, — cum va mai poté el suporta așa cheltueli enorme!“ — „Ah! scie-l D-șeu sermanul!“ adagă a treia. Dar sciți voi ce mi-a spus bărbatul meu“, luă cuvântul cea mai tinără încărcându-și farfuria de prăjituri — „se dîce, că ađi mâne li se va lua tótă averea pentru că banca Y. i-ar fi intentat proces deja pentru 65000 fl. datorîă.

Nu doriți iubitele mele se vedeți trousseau-l (cet: trusoul) Măriórei? îngână o vóce ascuțită la spatele lor. Nu e nu sciu ce, dar e tot lucru de mână.

Poftiți pe ușa acésta!

Mă rog aici sunt ruferiile! — Aici pentru pat, tóte sunt baptist de in, ér aceste mătasă. Tóte eu cu mîna le-am ales în Paris. Aici e pentru mésză. Damast de in și mătasă. Vă place? — Sciți — v'am spus, că cel lucru mare nu e, ci totul atárnă dela gust. Tóte albiturile — și bine se Vă uitați la dantelele de mătasă, tóte la olaltă au costat numai 3000 fl. Aici sunt toilettele! Trei pentru stradă, trei pentru visite, patru pentru balur și soiree și șése pentru casă ér la fiecare toilette bijuteria potrivită. Pentru aceste de bal, uitați-vé la mărgăritarele acestea. Sunt patru șire unul ca altul. Aici e garnitura de briliante! — Și ce dîce bărbatul Têu la tóte aceste? întrebă d-na marelui proprietar Dumitrescu! — Bărbatul meu? ha, ha, ha ce naivă ești! Eu l'am deprins pe bărbatul meu bine dela început, încât înaintea dorințelor mele, el n'are decât se saldeze. Dar se mergem mai departe — aici sunt fotografiile odăilor, care stau deja mobilate de o săptămână! Acésta este sufragier — pe lângă mobilarul necesar — sunt patrușeci de plante exotice, și patru fântâni săritóre.

Din sufrageria o uşă duce pe balcon, una în boudoirul Măriorei și una în salonul cel mic. Aici e salonul cel mare; odaia ginerelui meu, cu cancelăria lângă ea și aici e dormitoriul, baia și pe urmă camera și bucătăria. În toate e stil secl. XIV.“ „Și cât a costat tot, tot la olaltă? întrebare deodată mai multe dintre dame?

N'aveți idee ce puțin. Numai 18000 fl. Așa-i, ce eștin! Tot eu am ales cu mâna mea toate.

Sermanul Curcan — șoptiră damele încet.

* * *

Dar unde e domnul casei? — Nime nu l'a vădută încă. A sosit și preotul. Ar trebui început actul solemn, dar toate aceste numai în prezența părinților se pot face și d-nul casei nu mai vine. Domnișii toți erau impacienți. Scoteau orológele din buzunariu și dau mereu din cap.

„Bărbatul meu sigur și-a uitat — căci așa uită — mă tot mir de unde vine acesta? Am să las să-l cheme“. Așa vorbea d-na în dreapta și în stânga — dar nu apucă se gate bine vorba și intră secretariul lui palid și spăriat și fugi drept spre dómna casei. — „Cum cutezi se intri aici așa într'o stare desperată — mergi la moment și îmbracă frac!“ — „Lasă dómna, lasă formele! Apoi șoptindu-i ceva în ureche, o chemă afară repede.

Măriorei, care și ea era îngrijită pentru întârzierea tatălui său, i se părură că un fior de ghiață îi trece prin tot corpul, presimțind ceva rău. Fără a se cugeta mult, plecă spre uşă. Mirele ei vădându-o se grăbi și el și dându-i brațul eșiră în foisor apoi se îndreptară spre odaia d-lui Curcan. Abia se apropiară de uşă și se auziră țipetele dómnei: Ah! suntem perduți — dați-mi apă, dați-mi cognac, că leșin, mă înăduș! La auzul acestor cuvinte Mărióra lăsă brațul mirelui ei și alérgă în lăuntru. Jos pe padiment era tatăl ei, în mâna dréptă cu un revolver, ér în stînga ținea strêns o epistolă.

„Ah! tată, scumpul și iubitul meu tată, ce-ți este? Eu sunt fica ta iubită — eu Mărióra. Deschide tată dragă ochii și mă veđi? Ah! ajutați la tata se se scóle! și đicênd acestea plângea, plângea amar și sărută fruntea, ochii și fața iubitului ei tată. Un moment ochii lui se deschiseră puțin apoi cuprinđend cu brațul stêng talia Măriorei, respiră ultima resuflare.

Scrisórea ce o avea în mână o ridică d-na și după ce o ceti începú se țipe din nou! Ah! suntem perdute, suntem serace! Auđi Mărióra? suntem serace! „Ce 'mă pasă mie!“ răspunsă Mărióra plângênd dureros și sărutând din nou fața tatălui său. — „Ce-mi pasă? Mie nimic nu'mi trebuie, nimic, nimic, numai pe scumpul, pe bunul meu tată mi-l dați érá sănătos“.

În peptul lui Negrilean se mișcă ceva, în ochii lui negrii se furișază doi picurii mari de rouă. Nu scie de durere, orî de bucurie, căci vede, că aceea, cu care el vrea se trăiescă o viéță întrégă, nu e numai o păpușă de cêră, cum a judecat el, ci o femeie simțitoare, bună și nobilă.

Se plecă spre ea și îi șopti încet în ureche: „Mărióra dragă vină se mergem de aici!“ — „Nu, nu, eu nu părăsesc pe bunul, pe scumpul meu tată“.

— Dar veđi, dragă, până esci aici nu-i póte ajuta medicul.

— „Ah! dacă e așa atunci se vie — ah se vie medicul!“ și đicênd acestea urmă rugărei mirelui ei.

Pe coridor întâlnește cei din urmă óspeți. Indată după cele auđite fiecare voia se fugă mai în grabă, căci sunt rari pretenii, cari țin și la nevoi.

Dr. Negrilean se uită după ei cu un suris ironic dar amar, apoi conduse pe Mărióra în odaia ei. Aici îi oferí un scaun, se șadă, ér el aprinse focul în camin, căci odaia era rece apoi se aședă și el lângă Mărióra, care acuma plângea și mai amar, ér dupăce suspinurile mai încetară, oftă lung. „Ah! scumpul meu tată, cât s'a ostenit el pentru noi — tot numai pentru noi — căci el se îndestulea cu așa puțin, dar tot numai pentru noi a muncit și s'a năcăjit, — așa mult, așa nespuse de mult!“

Cu pregătirea trusoului meu, am rugat pre mama se nu-mi cumpere din toate așa mult și așa scump, căci vedeam că la plățirea lor, fiecare cont îi săpa tati o crêță în obraji, și îi cărunția pêrul veđend cu ochii, dar mama tot-déuna mi-a răspuns: că numele și reputația familiei nóstre cere se fie așa și așa are se să întêple!“ — Ah, numai de s'ar face tata érá sănătos! Eu n'am să'l las se mai lucre atăta în birou... și đicênd acestea privi lung spre mirele ei, apoi ca trezită dintr'un vis întrebă: „Și d-ta mai stai la noi?“

N'ai auđit, că suntem sêraci. Nu ne părăsesci și d-ta ca toți cealaltii? Ah! merg la tata!“

— „Nu, dulcea mea, eu nu te părăsesc și nu te voi părăsi nicî odată.

Cu d-ta, pardon! cu tine Mărióra dragă rămân tot-déuna, numai dacă tu te vei mulțami cu ceea ce eu câștig, — ér acum nu mai merge nicăiri, căci tata nu mai trăesce, a fost mort deja când te am adus de acolo.

— Veniți ajutați-mi se pachetez ce este mai bun se trimit la locuința vóstră, până nu vine se ne secvestreze tot, strigă d-na Curcan din uşă.

Eu nu pot permite așa ceva! đise Negrilean indignat, eu nu primesc din tot luxul făcut pe dătorii nimic, dar absolut nimic.

„A, te pricep d-nule“ đise d-na C. înfuriată „se întêlege, acuma dacă suntem sêraci ne părăsesci și d-ta! Frumos! — Ah, ah!“

— „Nu, eu n'am se părăsesc pe Mărióra nicî odată, din contră acum o iubesc de sute de orî mai mult, căci ved, că și ea e de părerea aceea, că omul și serac póte fi fericit, și chiar pentru aceea nu-mi trebuie nimic din luxul cel mare, ci noi vom munci împreună, îndestulindu-ne cu pațin, dar iubindu-ne adevêrat. Și đicênd acestea sărută fruntea Măriorei đicêndu-i: Acesta se ne fie logodna.

Sibiu, 1898.

Porumbița.

Róta morii.

(din „Fire de tort“ poesii de G. Coșbuc)

Stăteam pe gânduri, eu și glóta.

La róta morii ne uitam

Și de-n zădar ne frământam,

Că de-adevêr noi tot nu dam:

De ce se-nvêrte róta?

„Păi, nu'nțelegi tu românesce?”

Veđi scocul?“ — „Vêd!“ „Și ce-i pe scoc?“

— „E apă.“ — „Bun! Stă apa-n loc?“

— „Ba vine.“ — „Ei bine, acum cioc-poc
Și róta se-nvêrtesce!“

Morariu-și scutură luleaua

Riđênd. Avea el ađi ce-avea

Căci de-alte dăți când ne vedea

În jurul morii ne făcea

Primire cu nuiava.

Eram voioși că sta s'asculte
Și ne spune ce e, ce nu i,
Dar cum era puțin năpriu
Făcea ca din cioc-pocul lui
Să nu-nțelegem multe.

„Dar róta carului ce face?
Se-nvêrte?“ „Da.“ — „Ba cum, ehei!
Se-nvêrte ea de capul ei?“
— „Ba, când o'mpingi.“ — „Eu ce spusei,
Se 'nvêrte așa, și pace.“

„Ei, bat'o Dumneșu s'o bată!
Dar cum se plece dac'o legi?
De móră, mă! Nu mē'nțelegi?
Cu voi nu mântui țile-ntregi:
Ea stă, că e legată!“

Se-ți faci acum creștine, cruce!
Priveam cu spaimă la morar —
O legi? Și stă; Dar e 'nzădar!
Și róta dór o legi la car
Și ea se duce, duce!

„Se duce róta? Bun, dar carul?
— El stă pe loc — ca mine acum.
El fuge crești? Ba nici de cum
Fug numai roțile pe drum —“
Ei, ții: nu-ți prost morariul?

Și ne temeam se nu ne bată,
Că prea l'am zăpăcit de tot!
Păi, carul stă? Minciună de-un cot!
Ba carul fuge ca netot
Cu rótele de-odată!

„Ér róta ici . . . o împinge apa.“
Acum noi toți am hohotit.
Morariul ăsta e smintit,
Când vrea se dórma pe-odichnit
Atunci întórce grapa!

Că de ar împinge-o, ea nebună
S'ar năpusti, eșind din scoc,
S'ar duce pe părâu cioc-poc —
Dar uite, róta stă pe loc
Și totu-și umblă 'ntruna.

„Am țis că nu? Ba, fuge dóră —“
Ei, fuge, veți! Șciam și noi.
De ce n'o ia la fug'apoi
Și móră ta cătră zăvoiu
Cu tot ce e prin móră? . . .

Morariu-și puse-n sîn luleaua,
Tăcut și grav se pregătea
La sfat cu noi altfel se stea;
Și ce dovadă-i trebuia
Mai bună ca miiaua?

Ér ce-a urmat, la ce-ași mai spune?
Noi n'am ajuns la nici un rost.
Tu țici; „Erai, băiete, prost,
Și róta pentru tine a fost
A patra dimensiune!“

Și-apoi? Eu ved și astăzi glóta
Făcend așa! Tu nu'ntêlnesci
Atâtea fapte omenesci,
Se veți, le-auți, și te crucesci
De ce se-nvêrte róta?

Țiua numelui.

Li se născu o fetiță. După prima bucurie, o chestiune mare se presintă minții lor; cum sē-i pue numele de botez?

Mama se întorsă cătră bărbatul ei cu ochii plini de lacrimi. Cu glas fericit, dar sdrobit de durerile suferite în timpul facerei, îi țise: — Alege-i tu un nume; dar veți se fie frumos. Bine, țise tatăl fetei, luând copila în brațe, i-am ales un nume fôrte frumos; se va numi Janeta (Eugenia). Și i am pus astfel de nume pentru că după cum arată călindarul, astăzi este numele acestei sfinte, și pentru că . . . . .

Se opri.

Lăuza îl privi lung cu ochii întrebători, vedându-l că întârziează așa complectă vorba, îi repetă cuvântul ce țisese în urmă, c'un semn de întrebare pus după el:

Pentru că? . . . . .

E numele drăguței mele mame, sfârși el încet cădându-i dóue lacrimi mari din ochi. — Murise de mult ființa pe care o numea cu dulcele nume de mamă; durerea pierderii ei nu se șterse încă din inima lui. Nu mai era nimica de țis. Eugenia rămase numele fetei. Primăria, a dóua ții, cu numele Eugenia o trecu în registrele stărei civile, ér preoții la sēptămâna, într'o Sâmbătă, o ții frumósă, sub numele de Eugenia îi cerură binecuvântarea dela D-șeu. Eugenia creștea mare, drăguță și cuminte, spre bucuria părinților ei. Creștea, și orî de câte orî venia țiua de 14 Decembrie, — țiua sfinte Eugenie, — era sērbătóre mare în casa lor.

Mica Eugenie cu pērul creș și legat în pantlice colorate de tot feliul, îmbrăcată cu o mică rochiță nouă, albă, cusută de mama ei cea harnică, primea dela mosafirî, care veneau să-i dea visită și chiar dela părinții ei, darurî, trecea din brațe în brațe și era acoperită de sărutări. Cei dintâi care o sărutau era negreșit că

părinții, apoi rudele, prietenii, vecinii. Copila acésta așa de fre-mecătore era iubită de întreaga mahala. — Mica Eugenia când venia patronul ei aducea sêrbătore mare în casa părinților ei, dar odată cu acésta sêrbătore aducea și o umbră de tristeță tatălui ei, care îi străpungea inima. Acésta tristeță îi venia când își aducea aminte de cealaltă Eugenie, care îl născuse pe el, îl crescuse, îl educase etc., și îi părea rău că nu era și dânsa la acésta sêrbătore fericită care o petreceau ei.

— Se vè trăiască să se facă mare! diceau rudele, prietenii, vecinii, — în adevêr fetița creștea, se făcea mare și dragălaşă.

Ajunsesă în vârsta de 6 ani, și începuse se învețe, a ceti și a numera. Séra, după sfârșitul zilei de lucru, jucându-se cu tatăl ei, fetița deprinsese literile. Scia chiar a face câteva din ele, pe placă. La prima vedere cetea numai decât, de departe, numele ei. Nu scia mult, negreșit, dar scia ceva. — In ajunul zilei celei de a șesa a aniversărei, soția dîse bărbatului zimbînd:

— Ai uitat, mi se pare.

— Ce? întrebă soțul.

— Mâne e ziua fetiței.

Așa, ai dreptate, răspuse bărbatul sculându-se de pe scaunul pe care abia se aședase. Își luă pălăria. — Plecî? îl întrebă ea, vedându-l că pune mâna pe pălăria. — Da, răspuse el; mă duc să-i ieu ceva. — Ești, dar nu zăbovi mult. Pe când muma se îndel-nicea se mai podobescă cu câte ceva rochița făcută pentru ziua fetei, etă și tatăl că se întorsă cu o corónă de flori. Coróna era însă mare și negreșit nu era pentru capul copilului iubit. Și apoi chiar mai mică, ce dar ar fi fost acela? Ce înțeles ar fi avut se încoroneze pe o ființă mică, care nu făcea încă altă ispravă, de cât dór își scâlția pantofii, își rupea hainele și spârgea în tóte zilele, când o farfurie, când un păhar.

Soția îl întrebă, ér el îi răspuse:

Pân'acuma am învățat-o literile, mâne am s'o mai învăț altceva.

Și învățătura de mâne are se fie, socotesc, mai mare și mai frumósă de cât învățătura de până acuma.

Acesta-i fî răspunsul. — A dóua și fetița se sculă de di-minetă, ér mama sa o găti destul de frumos.

— Tată vino de mă pupă și-mi și la mulți ani! strigă co-pila cum se vedu mântuită de îmbrăcat. — Mai întâi avem altceva de făcut răspuse tatăl. Și o luă de mână, îi puse pălăria pe cap, apoi se urcară într'o birjă. In trăsura se afla și coróna cea mare, pe care o adusesse în ajun. Caii se opriră la pórtă cimate-riului. Incet, cu o mână țind coróna cu cealaltă pe micuța, ina-intă prin aleele orașului adormit. Copila părea a fi un fluture cu rochița ei albă învolată și împodobită cu tot felul de pantlici. De odată, la cotitura unei poteci, fetița se opresce și dîce întîndînd mânușita: — Tată, uite colo numele meu! Cetise pe lespede a unei cruci de pètră inscripțiunea: Eugenia. — „Acolo mergem, fetițe“, dîse el. Acum după ce am ajuns, ședî în genunchi și ascultă. Aici este mama mea care m'a făcut și bunica ta (mama ta cea mare). Aici dórme ea. In fiecare an, când o fi numele tîu se vîi aici ca se pui o corónă de flori pe pètra care acopere corpul ei. Eu-genia cea mică sè-și aducă aminte de Eugenia cea mare; aceea care e adî se se gândescă la aceea care a fost ieri.“

Își plecă fruntea un moment gânditor, își ștersă o lacrimă, puse cu dragoste coróna pe mormînt și apoi se ridică în picioare.

Fetița ascultă cu luare aminte, se uită cu ochii mari și, de și încă póte nu pricepea bine ce-i spunea el, se făcuse seriósă. Tatăso o luă de mână și vrú se se ducă fără se mai dîcă un cu-vênt. Fetița făcú un paș, dar la moment se oprî.

— Stai, tată, dîse ea; dacā nu pot s'o pup pe mama mare, mă duc sè-î sărut numele.

Și buzele ei roșietice se lipiră un moment de lespede a rece, acolo unde dalta unui sculptor sèpase cu litere mari numele de:

„Eugenia.“

I. C. N.

Crășmărița teiului.

(După R. Baumbach.)

Nici un strop nu-i în păhar,
Banu-n pungă mult e rar,
    Pofta'n gât nebună.
Mi-a făcut-o vinul tîu
Și ochisorî-ți mândrî, zîu,
    Crășmărăsă jună!

Crășmărăsa i-a suris:
„Nu-i la noi pe horn de scris
    Contul teu — nu-i cretă;
Dacă nu mai ai lei noi,
Dă-mî zălog și bea apoi
    Ca o curcubetă!“

El îi dă zălog hain
Pentr'un sdravân ol cu vin,
    Și la drum gîndește;
Dar ea-i dîce cu rîsfăt:
Ai suman, căciulă, băț,
    Bea și-mî zălogește!“

Și feciorul și-a beut
Hainele ce-a mai avut.
    „Noroc bun“, suspină,
„Vin plăcut cum altul nu-i,
Crășmărăsa Teiului,
    Mândră și senină!“

Lelița-i grăi din graiu:
„Dór o inimă mai ai,
    Dămi-o-n zălogie!“
El atunci îi sôrbe lîn
Pe gurița ei de crîn
    Un sărut — și — o mie!

Dar bărbatul i-a zărit,
Și-i părî că au greșit
    Prea din cale afară;
El c'un țepân măturoi
Măsura pe amîndoi,
    Câte se pupară.

Alvescu.

Răspuns la întrebările dlui George Zăria.

(Dela pagina 138 a Revistei Ilustrate)

1. Despre bolta cerescă poporul crede, că ea se lasă departe pe pământ, ea este făcută din un fel de materie, care nu se vede și de-asupra se află îngerii și raiul, apoi ȳice că stelele sunt nesce lumină de foc făcute de sft. Petru;  t  o legendă: s ra când începe a se întuneca, Sft. Petru aprinde o luminare și plecă cătră portile raiului ca se nu între înlăuntru vre'un Duh r u; pe drum pică din luminare lumină de foc și se r sp ndesc pe tot cerul, acele ȳice că sunt stele, ele sunt aședate una lângă alta.

2. S rele, ȳice că este casa lui D-ȳeu și în lăuntru se află scaunul lui unde stă încunjurat de îngeri, ȳice că cînd D-ȳeu se supără atunci încruntă spr ncenile și  i curg sudorile, apoi din sudor  se fac nori ; ȳice că nu se  nv rtesce p m ntul ci ȳice că p m ntul este lung și n'are sf rșit,  r sórele după ce apune ȳice că se întórce  r înapoi la r sarit pe d supra b ltei ceresc  de aceea nu se vede.

3. Luna ȳice că-i tot un fel de p m nt, dar când începe a se schimba în formă de seceră, jumătate, atunci ȳice că o m n nc  v rcolac i.

4. Luceferi  sunt tot ca stelele, dar ȳice că sft. Petru merg nd repede a scăpat lumina jos și atunci lumina s'a făcut mai mare, de aceea luc f rul e mai luminos.

5. Petele din lună ȳice că sunt doi fra i, unul mai mare și altul mai mic, cel mai mic a bătut pe cel mai mare și acum îl ține pe spinare și cu căldărușă în m n  ca se-i curgă s ngele.

6.  t  ce legendă circulă pe aici despre calea laptelui: Intr'o ȳi s'a luat la c rt  Isus Christos cu Tartorul Dracilor Sca-raoschi, din caus  că dracu spunea se-i dea lui mijlocul cerului pe unde treceau sufletele,  r Isus Christos nu vrea, p n  când a

ajuns la b t e, tocmai atunci începea a alerga și maica Domnului din un capăt a cerului l cr m nd cătră fiul ei, răcnind ca se nu se b t , ajung nd la ei a început a se ruga în ghenunchi la Isus Christos ca să se lese de sfadă, dar v ȳend că nu p te să-i ast mpere plecă spre capătul celalalt a cerului unde era D-ȳeu tot l cr m nd, când ajunse la D-ȳeu  ncep  ai spune cele  nt mplate, D-ȳeu bl st m  pe dracu ca să se ducă în mijlocul focului în iad,  r calea cea udată de lacrimi s  servesc  spre plimbarea sufletelor bune, și de atunci a rămas calea albă și se numesce calea laptelui, drumul lui Traian, calea robilor sau a sufletelor bune.

7. V rcolac i, ȳice că sunt nesce serpi, cari au c d  de șerpe,  t  cum   descriu ei: dacă un cocoș este lăsat trei ani, atunci în ȳiua când s'o născut face un ou, dacă spargem oul găsim un v rcolac, dacă îl lăsăm un jumătate an în p m nt, că oul e f rte tare, se nasce vârcolacul și sb r  cătră mare, de acolo se suie cătră lună ca se o m n nce.

8. Sft. Petru, ȳice că c nd scapă din greșală un jidan în raiu, atunci D-ȳeu începe a-l ocări, sft. Petru sup rat ese afară din raiu și cu un biciu de foc ce-l are cu d nsul începe a plesni, când plesnesce ȳice că tună,  r când fulgeră ȳice că es sc nteii din sbiciu.

9. Curcubeul ȳice că este br ul lui D-ȳeu.

10. Poporul de aici ȳice, că dedesuptul p m ntului se află doi pesci mari, colosali, și asemenea doi pari bătuți, apoi ȳice că câte odată vin pescii de se scarpină de pari, când se scarpină ȳice că se cutremur  p m ntul.

Alt i ȳic că sunt doi tauri, când taurii se în furie se iau la ciocnit în cap, atunci se ȳice că  r se cutremur  p m ntul.

Tecuciu. Jud. Covurlui.

Ioan Negrescu.

Prințisorii români.

Priviți, ce copii drăguți! Sunt prințisorii din România: micul prințisor Carol și mica prințis r  Maria. Prec nd noi din resputeri sc tem portul cel frumos național din casele nóstre și-l înlocuim cu port internațional, pre atunci la curtea regală din Bucuresci se cultivă acel port scump; regina Elisabeta l'a ridicat la rangul de gală pentru damele române,  r nepoței M. S.  l p rt  cu plăcere. — O-re, dacă o regin  se simte m ndr  în acest port, de ce se-l părăsim noi? E al nostru, trebuie conservat dimpre-un  cu legea, limba și datinile străbune! —

Anii vieții.

(Legendă populară.)

După-ce a făcut Dumnezeu lumea și toate câte sunt într-nsa, a voit în celea din urmă se stătorască și numărul anilor vieții fieșce-cărei făpturi de pe pământ.

Mai întâiu venit'a la Dumnezeu un dobitoc urît, cu cap mare, urechi lungi și cruce pe spinare. Acela era măgariul.

— Dómnne, câți ani îmi dai mie se trăiesc? întrebă măgariul.

— Treideci de ani, răspunsă Dumnezeu. Ți-s destui?

— O dómne, adaoșe măgariul, acesta e un timp prea lung, fie-ți milă de mine, gândeștete la truda mea, carea stă în a purta pe spate poveri mari, a cără la móră saci cu bucate, ca se aibă ómenii pâne; a răbdă bătăi, fóme și sete. Értă-mi, Dómne, o parte din anii vieții mele.

Dumnezeu, fiindu-i milă, îi dăruise numai optspredece ani de viétă. Acum se duse măgariul mângăiat și plin de bucurie; ér în locul lui veni cănele.

— Câți ani vrei se trăiești? întrebă Dumnezeu pe căne. Veđi, măgariului îi sunt prea mulți treideci de ani; dar tu vei fi îndestulit cu atâta?

— Dómne, răspunsă cănele, asta e voia Ta. Gândeșce-te însé, cât trebuie se alerg éu în drépta și'n stânga. Apoi, drept sê-ți spun, treideci de ani nu mă țin nici picioarele, nu mă slujesce auđul și glasul de a priveghia și lătra ăiua și nóptea; ér gura-mi rămâne tóca . . . fără dinți, și nu pot face alta, fără sê mă târesc, ca rîma, dintr'un ungheriu într'altul.

Véđénd Dumnezeu, că cănele are drept, îi dăruise doispredece ani de viétă.

După căne veni moima la rénd.

— Tu de bună samă vrei se trăiești treideci de ani, ăise Dumnezeu; tu nu trebuie se lucrî, ca măgariul și ca cănele, și apoi totdeuna ești în vóie bună.

— O Dómne, Tu așa ăici, răspunsă moima; dar lucrul stă altmintrelea. Dacă plóuă, . . . eu n'am lingură se mănânc; apoi totdeuna trebuie se fac ponturi de veselie și se mă șterg pe obraz ca ómenii sê póta ríde cu hohot. Și dacă ei îmi dau un măr, eu îl bag în gură batăr e acru. De câte ori sunt silită se ascund supérarea sub haina bucuriei și a glumei.

— Ai dreptate, ăisă Dumnezeu, tu vei trăi numai dóuădeci de ani.

În sfêrșit veni la rénd omul. El era voios și vesel, sănătos și tinér.

— Câți ani îmi dai se trăiesc, întrebă omul?

— Tu vei trăi treideci de ani, răspunsă Dumnezeu. Te îndestulești?

— E prea puțin, răspunsă omul. Când mi-am făcut casă, și când arde focul în vatră; când am pus pomi, cari înfloresc și cari produc póme frumóșe și gustóșe, și când mă socotesc mai fericit, atunci ce . . . se mor? O Dómne, mai lungesce-mi anii vieții!

— Așa se fie, ăise Dumnezeu. Ție îți mai dau încă optspredece ani dela măgar.

— Că nu-i destul, ăise omul.

— Îți mai dau dară doispredece ani a cănelui.

— Și acum e prea puțin.

— Apoi bine, ăise Dumnezeu, eu îți mai dăruiesc și cei ăece ani dela moimă; mai mult nu capeți.

Omul se îndepărtă dela fața lui Dumnezeu; dar neîndestulit și măhnit în sufletul sêu.

Așa dară omul are sê trăescă șeptedeci de ani. Cei dintăiu treideci de ani sunt anii omenesci; aceia trec repede, unul după altul; omul e sănătos și vesel, lucră cu plăcere și se bucură de traiul seu. După acestia urméză cei optspredece ani a măgariului; acuma vin celea mai mari gréutăți asupra bietului om. El trebuie se câștige bucate sê hrănescă pe alții; apoi loviturile și âmbletele sunt rêsplata dréptă a munciî sale.

După aceea vin cei doispredece ani ai cănelui. Acuma șede omul într'un ungheriu, mărăiesce și n'are dinți cu ce se mănânce.

Și dacă a trecut și acest timp, viéta omului se încheie cu cei ăece ani a moimei.

Acuma omul e brudiu și nebunatic, face lucruri copilăresci și, în celea din urmă, devine de rîsul micilor copilași.

Óre adevérat se fie?

Iuliu Bugnariu.

Poetul tot poet.

Un cas original s'a înfățișat de curénd înainte tribunalului din Lyon. Poetul Onésime Loyer fú arestat în flagrant delict de »farniente«, suspect de cerșitorie după-cum declară gendarmul. Adus înainte tribunalului, dete răspuns la toate întrebările în frumóșe versuri improvisate, pe cari încercăm a le traduce de curiositate.

— Cum te numești? întrebă presidentul.

— Onésime Loyer, de mult am fost numit.

— Vêrsta?

— E jumétat' de secol de când sunt om cinstit.

— Locuința?

— Culcuș îmi e pământul, — ogheal, albastru cer.

— Ce profesiune ai?

— Iubesc, mă-'chin, fac versuri și de pomană cer.

— Ai cerșit pâne?

— Eram flămând, chiar legea, o bun judecător

Nu-mi poruncește óre de fóme se nu mor?

— Ești om cu carte, poet. De ce nu căutai un editor?

— O Dómne editorii sunt fiere fără milă,

Te măsură cu fală și apoi îți spun în silă:

Când vei ajunge mare, ilustru, om cu vază

Se vor gândi la tine... în fine... or sê vađă...

Discursul poetic n'a împedecat pe judecător se condamne pe visătorul client la 24 óre închisóre, la care sentență el răspunsă cu o demnitate homerică:

O, n'am de ajuns cuvinte! Merđi pentru osândă.

O ăi sê nu am grijă, nici gura mea flămëndă!...

Din Tribuna.

Descântece.

De spăret.

Parte practică: Se descântă într'un păhar cu apă, de 3 ori pe ȕi, trei ȕile de arĕndul și apa'n care se descântă se fie neincepută.

Un spăret l'a spăriat, doi spăimĕntoși l'a înspăimĕntat și l'a apĕrat.

Trei spăreți l'a spăriat, patru spăimĕntoși l'a înspăimĕntat și l'a apĕrat.

Cinci spăreți l'a spăriat, șese spăimĕntoși l'a înspăimĕntat și l'a apĕrat.

Șapte spăreți l'a spăriat, opt spăimĕntoși l'a înspăimĕntat și l'a apĕrat.

Nouĕ spăreți l'a spăriat, și nouĕ spăimĕntoși l'a înspăimĕntat și l'a apĕrat.

Descĕntecul dela mine și lécul dela Dumneȕeu și de Maica-Precesta.

Tĕrancă din Bănat.

De albĕță.

Parte practică: Se descântă în apă neincepută și pusă'n ea zăhar pisat, făcĕndu-se și semnul crucii cu un pitac de găsit. Pe urmă după ce se descântă zăharul se suflă pe ochiul cu albĕță.

O purces 9 fete curate
Cu cămeși albe schimbate
Cu prostiri înprejurate
Cu tului albe înbrodite
Cu 9 lopeți, cu 9 greble cu 9 pămătuhuri.
Le-a întâlnit Maica Dlui.

Unde vă duceți 9 fete curate
Cu cămeși albe schimbate
Cu prostiri înprejurate
Cu tului albe înbrodite
Cu 9 lopeți, cu 9 greble, cu 9 pămătuhuri?
Ne ducem la fântăna lui Adam și se o rĕnim de pe-
tre de bolovanĭ. —

Mai bine duceți-vă la N. și-i luați cĕța și albĕță de pe
ochi:

Cu lopata răniți-o
Cu grebla greblați-o
Cu paraua rădeți-o

Cu pămătuhu scuturați-o
Se rĕmăe cât un fir de mac
Să fie de léc.

Descĕntec dela mine și léc de Dȕeu și Maica Precista.

De Șopărlaiță.

Parte practică. Se descântă cu apă neincepută și cu ĕrbă de prin gard.

Șopărlaiță verde, cu pui verȕi, cu cuibariu verde, cu tóte cele verȕi:

Eu te-oiu descĕnta
Și de loc ĭ crepa.

Descĕntec dela mine și léc dela Dumneȕeu și dela Maica-Precesta.

De Sopărlaiță. (Bólă când se umflă vitele la gât.)

Se descântă cu ĕrbă de prin gard și cu apă neincepută.

Douĕ fete, douĕ babe, două șopărlaițe verȕi

Trei » trei » trei » »

Patru » patru » patru » »

Cinci » cinci » cinci » »

Șese » șese » șese » »

Șapte » șapte » șapte » »

Opt » opt » opt » »

Nouĕ » nouĕ » nouĕ

Nici o fată, nici o babă, nici o șopărlaiță verde

Decĕntec de la mine și léc dela D-ȕeu și dela M. Precesta.

Facere de dragoste.

Parte practică. Se descântă Dumineca diminĕță la rĕsărirea sórelui, când se unge și cu miere pe mâni.

Eu scutur gardu
Gardu pe lacu
Lacu pe dracu
Sĕ se ducă pe stâlpi morilor
Pe stĕlpi bisericii
Se-mĭ aducă mulți ca frunza
Iuți ca spuză

Sĕ se ducă la ursitorul meu și de a fi într'un hotar cu
mine, în 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 hotară

Se-l iee, se-l isbĕscă

In sânge se forfotĕscă

La mine sĕ se pomenĕscă

Se vie prin păduri fără sine

Prin sate fără rușine

Prin baltă fără vad

Peste garduri fără pĕrlaz.

Descĕntec dela mine, și léc dela Dumneȕeu și dela Maica-Precesta.

Bubă din cap.

Parte practică. Se descântă în trei ȕile câte de 3 ori pe ȕi făcĕnd semnul crucii la cap cu un fer găsit.

Paserea de fer, cu aripi de fer, cu plisc de fer, cu tóte cele de fer, și-a făcut cuib de fer, și-a scos pui de fer din ouă de fer. Puii țipau se le dee mĕncare. Paserea s'a isbit, în toți munții, în tóte văile, de tóte pădurile sĕ le găscă mĕncare. Și-a făcut scară de fer și s'a suit în cer. Maica Precesta din al 9-lea cer i-o ȕis: Mai bine dute la N.

Surmă-i buba cu piciórele

Cu clonțu se o mĕnâncĭ

Cu limba se o lingĭ.

Sĕ rĕmăie cât un fir de mac

Se fie de léc.

Descĕntec dela mine și léc dela D-ȕeu și dela M. Precesta

Desfacere de dragoste.

Parte practică: Dumineca dimineță când răsare soarele.

Dumineca dimineța m'am sculat
Pe ochi negri m'am spălat
La iconă m'am închinat
Și la S-ta rugă am pornit.
Când la S-ta rugă am ajuns
Ferestrele s'o închis
Făcliile s'o stins
Ómenii cu dosu la mine s'o întors.

Eu am început a plânge și a mă mișeli și nimenea nu m'a aușit decât Maica D-lui. Maica D-lui pe scări de aur s'a coborît cu glas de aur m'a întrebat.

— Da ce plângi?

— Cum n'oi plânge, când ađi la S-ta rugă ferestrele s'au închis, făcliile s'au stins, ómenii cu dosu la mine s'au întors.

— Tacî nu mai plânge și te mișeli.

Că eu de mână te-oi lua
In apa Iordanului te-oiu scâlta
Cămeșă de dragoste ți-oiu da
In umeri cu luceferi, în spate cu lună, în pept cu S-tu
sóre, și pe póle cu stele.

Și glas de cuc ți-oi da
Singură ți-oi descântă,
Și ca cu mâna ți-oi lua
Tot faptul, tot ce ți-a dat
Cine în urma ta a calca
Tot te a lăuda,
Cine glasu ți-a aușit
Tot te a ferici,
Când îi cuvânta
Văile s'or răsuna

Voinicii cu gura căscată or alerga.

Descânțele-s aușite în comuna Șipote I. Iași dela baba Vasálca Alexa.
Adunate de *Dimitrie D. Poppa.*

De deochiu.

Bagi apă în o ulciă și apoi bagi cărbuni aprinși și făcând cu degetul sau cu cuțitul o cruce prin apă, ȓici:

Fugî deochiu dintre ochi, dela N.
Din creeriî capului,
Din sgârçiu nasului,
Din fața obrazului
Sě piei
Se rěspiei
Ca spuma de pe vale
Ca pulberea de pe cale
Că de nu-i pieri
Și de nu ti-î risipi
Cu mătura te-oi mătura,
Cu ștergariul teoiu șterge,
De tine nimic se va alege.

Dacă cărbunii se vor scobori la fund atunci într'adevăr cel morbos e deochiat. Din apa astfel descântată el gustă de trei ori apoi sě spală la buric, în urechi, pe frunte și pe după cap. Apa rămasă o aruncă pe țitina ușei, pe mătă sau pe un câne, ca deochiul se trecă la una din aceste. (*Com. de tatăl meu O. d. L.*)

Un alt descântec de deochiu, care-i mai scurt, dar în fond și ceremonii e același, e următorul:

Fugî deochiu dintre ochi
Din creeriî capului,
Din sgârçiu nasului
Și din tóte închieiăturile.
Se rěmâie luminat, curat
Ca de Maica Precesta lăsat.

Comunicată de tinera nevastă Regina Stroia.

De scrintitură.

Pe cel ce și-a scrintit mâna sau piciorul, îl ungem în locul pe unde simte dureri, cu zóle de săpun, apăsăm de vre-o câteva ori pe acolo, apoi trăgându-l lin ȓicem:

Ieși scrintitură
Din închietură,
Din mēduvă în os,
Din os în carne
Din carne în piele,
Din piele sě piei
Se rěspiei
Ca spuma de pe vale
Ca pulberea de pe cale

Acésta operație sě repeșce încă de vre-o câte-va ori, până ce cel bolnav e vindecat. (*Comunicată de tatăl meu O. d. L.*)

E de însemnat, că aceste descânțele, atunci au efect mai bun, când sunt sēvērșite de acela, care au fost sau e cel mai tiner între frați sau surori (de međin.) *Octavian dela Ludisor.*

Când ia cineva laptele dela vacă.

Când ia cineva laptele dela vaci, te apuci și stringi urzici din 9 locuri, și apoi iei 9 bețe de nouē feliiuri de lemn, urzicele le pui pe șurțul nevestei și le bați atâta până când e silit ca se vină acolo omul carele ți-o luat laptele dela vaci, tot atunci bagi ferul cel lung al plugului în foc, și dacă se roșesce bine îl bagi cu capetul cel roșu de trei ori în apă — căci astfel cel ce a luat laptele va trebui ca se vină se îl deie ér înapoi la vacă, la din contră o se crepe.

Ca se nu pótă lua laptele.

Ca se nu pótă luá laptele dela vacă, te foloseci de următórea: După ce cumperi vaca, înainte de a o băga în grajdiu, unul se sue în podul grajdului și stă crăcăcit de-saupra ușei, ér unul o trece de 3 ori înlăuntru și de 3 ori afară și cel deasupra ușei, ȓice de trei ori: atunci sē-țî iee laptele și unsórea, când te or mai petrece printre picioarele mele, și după aceea se scobórá jos, ia un cruceriu (2 filleri) și se pune în dosul vacii cu spatele cătră vacă, și cu ochii închiși, îl țipă printre picioarele lui și ale vacii, și ér ȓice: atunci sē-țî iee laptele când vor mai țipa cruceriu ăsta care-l țip eu printre picioarele mele și ale tale.

Asemenea face și când fată vaca, adecă sorocesce cruceriu țipândul, printre picioarele lui și a vacii ȓicând: atunci sē-țî iee laptele, când vor mai țipá acest crucer printre picioarele mele și ale tale. După aceea face 3 mătăni.

Din Fărăgău culese de *T. A. Bogdan.*

Descântec de bube dulci.

Când voiesce cineva ca se descante de bube dulci, caută o balegă de vită, care se fie prospētă, sare peste ea de 9 ori înainte și înapoi, după aceea ia din ea atâta de câtă cugetă că are lipsă și se duce de descântă de 9 ori, în următorul mod:

Buba mare face nuntă,
Pe tóte bubele le-a chemat
Se mérgă la ospētat
Pe buba dulce n'o chiamă
Ea de ciudă
Și de ochidă
De vērř s'a uscat
Din rădăcină a sēcăt
Ca balega în părete
S'a uscat.

Când le rostesce cuvintele acestea, totdeuna are în mână o țir de balegă cu care încungiură bubele, și la tótă descântătura aruncă câte un dărăbuț de balegă pe părete, până aruncă de 9 ori.

Din Fărăgău culese de *T. A. B.*

Blăstemul

(Un episod din timpul modern de *O Albă-Iuliană*.)

Era pela ultimele zile din Novembrie; o negură desă și rece întuneca slabele rațe ale sórelui tomnatic, pomii lipsiți de decorul frunzelor șoptitoare păreau triști cu ramurile góle, — miile de floricele a naturei puțin zimbitóre, lipseau în urma brumei fără milă, — cu un cuvânt totul, — totul — ce până mai erí párea a fi în viétă, — astăđi stau reci, mórte, veștede, — și îngropate!

Nui mirare deci, când din tóte părțile vedí pași grăbiți spre casă, unul fiecare trage la caminul iubit — unde scie că-ascéptă o ființă dragă: — Astfel era ascepat și el, tinerul și iubitul soț descumpa lui soție. — Totul era preparat — masa pusă și aranjată cu gust, focul pâlpăia în camin, și deja de mai multe ori privirea tinerii soții se îndreptă în direcția de unde l' ascéptă cu o óreșcare nerăbdare, — abia puține minute trecură preste timpul îndatinat — și neliniștea ei creștea cu fiecare clipită! — Deschisă giamul pentru de-a puté privi mai îndepărtare, — deodată tresare, — simte un fior, și nu póte a crede ochilor, vede o figură ce samănă cu el, cel iubit — numai mersul párea mult mai trăgănat, îi párea ca în tot momentul putea să se îndóie genunchii și figura se cadă la pământ. Sguduită de témă și de frică alérgă spre a-l întimpina, — a sosit togmai la timp, pentru că deja — se rēzimasă de zidul apropiat ne mai putēnd pune nici un paș. Cu ajutorul ei, și prin sfortărea ultimelor puteri, ajunse în locașul iubit. Cu fața palidă, cu ochii adēnc căduți în orbite, cu buze tremurānde zăcea ascunsă între pernele albe ca neaua; respirația lui grea și neregulată, gemetele înădușite, tóte, tóte erau semnele unui morb greu și periculos!

Acuma o vedem pe ea, sermana soție iubitóre, stānd la căpētăiul lui, cu ochii scāldați în lacrimi amară:

Când pentru prima dată îi puse comprese reci pe capul lui ferbinte ca un vulcan simți cum prin corpul ei trec fiori ca ghiata — astfel au urmat o serie de zile lungi și posomorite pentru cerul lor așa de tiner, — abia de câteva luni! —

Zile, nopti — ba nici un moment sau o clipită nu-l párási credincioșa soție pe morbosul iubit, — era ca și o sentinelă fidelă, ce mai bine móre decât să se abată dela locul său; astfel și dēnsa veghia mereu udānd cu lacrimi așternutul, până atuncea atât de fericit!

Tot așa sta și afară de casă o strajă, cu o cóșă ascuțită, — care pe când se inserase bine se furiși până la teréstră și privi prin geam, la patul frumos! —

Și cel din pat o vedú, și se cutremurá, — simți cum îl străpunge prin inimă cugetul că póte a sunat óra din urmă.

Póte în curund voiu fi silit se las aici pe dulcea mea soție și se mă despart de locașul dragălaș și de tóte plăcerile și desmerdările gustate prin amor!

O! de ce ai venit așa curund? — Tu ființă cu óse góle și reci? mai era timp se ne cunóscem, díse el cătră mórtea ce fără sfială se aședa la marginea patului seu: și care îi îndrepta o privire cu ochii ei mari și înfiorători, ce îi spunea — »Te voiu duce, a mea va fi învingerea!« — Și simți sermanul bolnav cum se apropie mâna rece a ființei fără milă, și încercă a se lupta — ultima luptă a desperatului! —

Agonia începú, — sudorí reci și mari ca bóbele, erau semnele sfortării — gemete surde și dureróse dovedeau suferința internă, — de mai multe ori se încercă a alunga prin gesturile ambelor mâni ceva, — aiurarea, cu o putere supranaturală!

Și nici la vederea atător semne sermana lui soție nu putea crede cum el se póta a o lăsa fără consolare, a se duce și despărți de dēnsa pentru tot-déuna! — Astfelu stătú dēnsa lângă patul de agonie a tesaurului ei, — a scumpului bolnav. Inșă nu mult a mai avut de a veghia, — cosașul párási triumfător odaia ducēnd cu sine victima sa, — nici că sa întēmplat se pérđă vre'o dată învingerea acolo, unde s'a ivit.

Tot așa și moróșă și întunecată de negura tórnei reci, era și ziua înmormētării, ca și atunci când veni acasă bolnav. Sermana creațiune! plānsese în zilele din urmă așa de mult, încat pentru ultima ziua nu-i mai rămase nici o lacrimă. Numai buzele se mișcau nervóse, fața ei palidă și desfigurată se schimba mereu, — sufletul ei párea că arde, și prin gesturi de suferință se încercă a-și smulge inima ce se sbătea neregulat!

În momentul când sicriul, ce conținea pe mortul adorat, a fost depus în sinul pământului, — pentru eterna odichnă și ea auđi sunetul lugubru a gliilor înghețate, — o cuprinsă o desperare grozavă! Folosindu-se de ultima putere ce mai avea, se încercă a grái — a sbiera, voi se strige îndērēpt dulcea ei fericire, din brațele pământului rece, — la sinul ei sincer iubitor, — îi párea se să arunce în negrul mormēt — se smulgă acoperișul sicriului, și se-l descepte pe scumpul soț din somnul lui profund!

Deodată simți cum genunchii îi tremurá, cum i se ópresce respirația, cum îi amuți graiul, cum se perde înaintea ochilor ei mormētul cu gliile înghețate, nu mai vedú publicul nici negura, nici nimic.

În negură și în cētă i s'a prefăcut înaintea ei tóte, — și cădú fără simțire pe primii fulgișori de nea; așa a fost transportată mai mult mórta ca vie acasă la locașul gol și pustii, și așețată în patul ei frumos brodat!

De trei ori se iviră slabele raze a sórelui călătoriu și au apus éráși. Sermana femeie cu inima ei sdruncinată și frântă abia a treia și începú a-și veni în ori. Se crede, că a făcut un drum mare, sufletul ei sbura se ajungă pe al soțului pierdut. Inșă el frumos și gingaș îl îmbrătoșa precum numai spiritele sciui trata cu cei vii — și cu o vóce dulce plāngētóre îi șopti următoarele:

»Nu muri pentru mine, dulcea mea! — E fórte rece mormētul! — Eu nu merit se mă petreci, — se vii după mine, — nu — nu — Vei vedea îndată că nu merit!« —

Acuma a urmat încet cu vóce trist șoptitóre, istorisirea unei întēplări pe care numai D-đeu, și încă o ființă în lume a mai sciut-o, alții nime, nime, și care inșă nici odată, nici odată nu o spusă la alții, — numai în nopti de durere suspină și plānsă amara-i sórte, în mi și milióne de lacrimi înădușite, spre ceriul acoperit de stele lucitóre.

Ascultă-mă draga mea soție, »șopti vócea lui misterióșă.« — Voi se mă mărturisesc »ție« — am se-ți spun istoria unei fată tradată: — A fost fórte frumoșă și nespus de ambițióșă. Era iubită de toți cari o cunosceau, încunjurată totdeuna de o mulțime de adorenți, ea párea o stea rară, pe bóлта decorată cu miliardele steluțe; — cu aparința ei înaltă, sveltă, cu ținuta-i împunētóre, secera la fiecare paș fără de a sci, s'au voi, mari succese, și ea mergea pe drumul ei cu fruntea înaltă, liberă și cu inima și sufletul curat.

Deodată situația s'a schimbat! Ea a întâlnit în calea vieții ei liniscită pe acela, . . . la a cărui vedere inima ei începú a palpita vehement și mintea nu mai era dómná și stăpână.

S'a simțit róbă, încātușiată, desarmată, dară tot superbă. Ambiția ei și acuma îi servea ca un far conducător, iubea cu tot focul și pasiunea unei inimii sincere, inșă mai bine ar fi preferat se móră în fiecare moment, decât să se dimită să-și uite de rola și chemarea ei de femeie; mândria încă nu o párásisse de tot.

Și el — el la rēndul său se folosi de tótă puterea iubirii spre a o convinge despre simțemintele lui, că sunt sincere, curate și eterne. . . .

Nu a fost cuvânt în limbagiul iubirei, care se nu l' fi adus ca martor; nu a esistat frageđime cu care se nu o fi tratat; tóte tóte, erau concentrate spre a-i documenta focul dragostii lui. In-

tr'un moment de grea încercare a sorții, după o luptă între minte și inimă, ființa iubită simte un fior de morțe prin vine, se smulge din brațele lui calde. — Deodată torenții de lacrimi îi năpădesc și acoper privirea ei senină și o voce sinistră îi părea că îi spune: »Nică odată el nu va fi al Tău«.

O! iubite! esclamă dânsa în nemărginita ei durere:

»Cu alta într'o ți grea,
»La altariu eu te-oiu vedea.
»Alta șa bea cu dor —
Din cupa-ți de amor«!

A trecut un timp ărecare. El era la apariția tot cel vechiu, însă sermana față din momentul de când simți în inima ei fiorul de morțe s'a prefăcut și a rămas numai o umbră palidă dar tot frumoasă superbă, cu fruntea ridicată primi cu cea mai mare linisce ori ce lovitură a sorții mascere.

Suntem în casa Domnului! O mulțime de priviri se îndreptă la scena ce se petrece la altariul sfintului locaș. Două inimi își promet și joră înaintea lui D-șeu iubire și credință eternă. O mulțime de lumini ardeau solemn ca în ți de sərbătore, acuma urméză momentul sfânt. Bětrănu preot face întrebările, vócea miresii e debilă și sficiósă, răspunsul mirelui sună lugubru — ca o șóptă din mormânt și când ultimul cuvânt a fost rostit — un trist și fioros oftat s'a aușit din mulțime. A urmat pe urmă ceremonia regulată, dar oftatul acela . . . . suspinul fatal ajunse până la urechile mirelui, carele recunoscu oftatul și suspinul și se înfioră.

Involuntar îi veniră'n minte cuvintele:

»Cu alta într'o ți grea«,
»La altar eu te voiu vedea«.
»Alta va bea cu dor —
Din cupa-ți de amor«.

Mirele frumos și invidiat de toți privitorii pentru ingerașul de mirésă ce sta sficiósă, cu ochii plecați spre buchetul de flori ce avea în mâni, acel mire simți o sguduitură prin tóte membrele, deodată nu mai auși nimic, nu mai vėđu preot nică mirésă, o cėtă îi acoperi vederea și puțin a lipsit se nu cadă fără simțire jos la piciórele aceleia, cari astăđi în vestmântul alb ca neaua și cu cunună de mirt pe cap se simți cea mai fericită ființă, alătura de el. Remușcarea consciinții însă dură puțin — un moment și érašii își veni în ori — fața lui palidă ca morțea își recăpătă de nou colórea regulată, numai surisul amar din jurul buzelor ce se mișcau nervóse, era ultimul semn al neliniscei interne; dar, veđi Dne! Cine ar fi cutezat a crede, că sub lustrul estern și fața sərbătorească zace un verme, ce róde în ascuns?

Până când bėtrănu preot recetea evlavios rugăciunile de binecuvântare, tot atunci încă o ființă palidă desfigurată de plânșul mult ingenunchiă întrun colț al bisericeii, trimițind între la-

crimi suspinele ei înădușite la tronul ceresc. La acel drept judecător, carele vede și scie inimele nóstre a tuturor, de sunt bune sau nedemne. Se vede, că ruga pie a nefericitei victime ajunsesse mai curund la treptele tronului ceresc, plângerea, lacrimile și vócea ei rugătore s'a înălțat și ridicat ca tămăia înaintea lui D-șeu și blăstămul rostit între chinuri sufletesci isvorind din inima suferindă s'a legat. D-șeu a ascultat și aușit cuvintele ei rugătore și binecuvântarea preotului a rămas fără efect față de ruga unei inimi tradate, a iubitei nefericite.

Ceremonia s'a terminat, mirele cu față zimbitore primesce brațul fericitei mirese, ce s'a înlănțuit de el cu tot focul iubirii ei. Printre tumultul curios, el zări o ființă într'un colț al bisericeii cu fața ascunsă în palmi, plângând amar și simți și fiorul mortal, ce îi trecu prin vine la acesta vedere.

Și mirésa nică că visă ce se petrece în internul lui sguduit și-l credea fericit precum se simți și ea, nică că s'ar puté alcum! Locașul sfânt érašii rămâne gol, toți s'au dus, numai una, o singură ființă mai sta ingenunchiată, de-ți părea că e o statuă din secolii.

De ce plângi tu sermană fată?!

De ce suspini și te sbați în chinuri sufletesci?! Scólă și mergi acasă la locașul tău trist, gol și pustiu, acolo unde pentru prima dată el ți-a jurat credința eternă, mergi și cėrcă a'l uita, pe nevrednicul trădător.

Nu blăstăma, căci blăstămul nu se prinde; astfel îi părú ei, că-i șoptesce ingerul ei păzitor.«

Mai ai răbdare dulcea mea soție continuă vócea lui lugubră, îndată voiu termina, nu mai este mult înděrēpt. Dar de ce plângi și tu?! O! nu plânge, sau lacrimile tale sunt pentru sermana victimă? o atunci bine faci, varsă-le — căci nime nu a fost care se plângă în urma ei, când re'tórsă la păreții locașului tăcut în scurt timp — a fost aflată rece, salvată de chinul inimei ei sdrobite.

Nu-ți mai spun ce a urmat — sci tu singură, fericirea e de prisos se ți-o mai descriu — nică nu aș pute-o — repet numai, că blăstēmul, eșit dintr'o inimă suferindă și rostit cu sufletul chinuit se prinde. Pe când noi cercam a ne crea un traiu senin și tu credeai că ești fericită, sufletul martirei sburà la ceruri și eu mi-am luat pedépsa cuvenită. Veđi dară, dragă, dulcea mea soție, că nu merit se plângi în urma mea, mergi în lume de mai trăesce, nu sunt demn se vii după mine, se mă petreci.

Ți-am spus prin șóptă tainică, cu vóce tristă din mormânt secretul . . . . pre carele numai D-șeu și încă o ființă în lume a sciut'o și care nică odată, nică odată nu a spus'o la nime — numai în nopti de durere suspină și plânșă amara-i sórte, în mi și milióne de lacrimi înădușite, spre ceriul acoperit de stele lucitóre.

10 Octobree 1898.

Junele ce nu iubesc.

Junele ce nu iubesc,
E flórea ce vestezesce
E ca paserea străină
El este ca și o ruină.

Junele fără amore
E ca fluturul ce móre
Făr ca el se fi gustat
Al florilor nectar curat.

Junele fără iubită
E ca frunza îngălbinită,
E ca tufa cea de spină
Ca și câmpul fără crini.

Dacă eu ași fi un june,
Ași trăi iubind în lume,
Ași iubi, și-ași sėrută
Buze dulci unde-ași află.

Alba-Julia.

Țoli.

Poesii populare.

Te cunosc, bade cunosc
De pe pusul clopului
De pe trasul ochiului
De pe tras de pe ochit
Că ești bun de celuit,
Pe min' nu mi celui
Se fi bade, cât ai fi.

Bade palărie nouă
Nu ținea drumul la două
Ține calea la una,
Ba la una și mai des
Se fie lucrul ales.

Câte cară cu povoră
Tote sue și coboră

Numai carul bădiții
Șede'n delul Bistriții
Nici nu sue, nici coboră
Căci îi zac boii de bôlă
Și bădița de lângore
Cu mândruța la piciore.
Mândra îi pörtă perina
Dupăcum umblă vremea:
Și la cap și la piciore
Și la umbră și la sôre
Și la vânt și la recóre.
Bade bădișorul meu
Dă-mi bade și mie bôlă
Se bolesc bade cu tine
Batăr vre-odouătrei zile.
Mândră mândrulénamea
Eu bôlă că nu ții-o da,
Casta îi o bôlă grea
De murit nu oi muri,
De sculat nu moi sculá
Pân' ce mândrămi aduce
Sloi de ghiată dințermure
Apă rece din Dunăre
Mură négră din pădure.

Familiă din Bănat.

Bade bădișorul meu
Cine'n lume s'ar afla
Să-ți aducă de-acelea
Și cămeșa io i-aș da
Făr' bade de te-a sculá.
Mândră mândrulénamea
Próstă ești, nētângă ești,
Că tu nu te nădăesci*)
Apă rece-i gura ta
Sloi de ghiată inima
Mure negre ochii tei
Care m'ai iubit cu ei.

Venitu-mea carte asară
Că badea zace de bôlă,
Nusciiu ce trebă mi-aș face
Se mă duc se.l ved cum zace.
Nu sciiu ce trebă mi-am făcut
Că m'am dus de l'am vedut.
Crépă dómne delurile
Se caut badii lécurile
Din trei meri, trei crengurele

Se le pui în trei ulcele
Se le scot sara la stele
Diminēța la recóre
Se-l pui pe badea în picióre

Bade bădișorul meu,
Casa vóstră-i văruiță
Pe din lăuntru-i necăjită,
Da ȕeu a nóstră-i cu spoială
Pe din lontru-i cu tignelă.
Maica ta-i muere rea
Intră'n casă, ca și-o cósă
Êsă afară ca și-o pară
Și alérgă pe rozóre
Se caute fermecătóre
Se te fermece pe tine

Pân' ce vii bade la mine
Spune-i bade maicăta
Că atunci i-oi fi eu noră
Când a cresce in
Pe un vârj de spin,
Și ȕeu mac
Pe un vârj de ac,
Când maica ta a numărá
Fragile de pe-un frăgar,
Și fetele din Ardél
Și érba de pe un hotar
Și penele de pe un cuc
Și nucile de pe un nuc.

Vină bade sêrile
De-ascultă muștrările
Cum mă muștră maicuța
Bade pentru dumneata
Cum mă muștră-ai noști
pe mine
Măi bădiță pentru tine.
— Pentru-un om care
mi drag
Multe aud și multe rabd,
Pentru care mi urât
Aud una-mi pare mult.

Păsăruică de pe punte
Spune-i la badea din munte
Pe duminică ce vine
Să-și arunce péna bine
Că eu alta i-oi trimite
Rujmalin și péna verde
In ciuda la două fete
Rujmalin și doi bujori
In ciudă la doi ficióri
M'a mánat maica la vie
Se-mi culeg magheran mie
Magherean de cel albuș
Să-l pun péna la drăguș.
Lasă-o în foc de péna
Drăgușu mi dus cătană.
Căutați fete și glumiți
Până sunteți la părinți
Că dacă viți mărita
Ați cântá, nu-ți cuteza
In casă de sócră ta
In tindă de sócrul teu
Afară de mutul teu.

Teodor A. Bogdan.

*) Nu pricepi.

Triumful științei.

(Din »Das lachende Paris«.)

Domnul Louis Vernet din Paris? „dise Mr. Nathanael Simpson, după ce esamină cartea de vizită ce i-o întinsese servitoriul său, „Ascéptă!“

El luă un protocol de adrese de pe mēsa sa de scris și-l resfoi.

„*All right!* Condu pe domnul la mine!“ domnul Louis Vernet întră.

„Dumniata-ți aducă aminte de numele meu?“ dīse el dând mâna cu americanul. „Ai o memorie admirabilă!“

„Nu prea admirabilă. Din contră. Fi bun privește aci!“

Și americanul arētă cu degetul un loc din protocolul său de adrese, pe care se putea ceti: „Louis Vernet din Paris. Invitat la dejun, când va veni la Chicago“.

„Acēsta carte mē face, ca eu se nu uit nimic“.

„Nici de o cunoscință așa fugitivă, cum fū a noastră . . . . . cât timp ne cunoscūrăm noi ore?“

„O sēră lungă, nu mai mult“.

„Și încă cu ocaziunea unui banchet vioiu, la care dta ai rupt grumađii mai multor sticle de champane în onōrea lui „Fox-hall“, a eroului din *Grand prix de Paris* . . . . .“

„Pentru D-đeu; nu vorbim de aceea! Aci cunosc numai călimare și cărți de afaceri!“

„Ah! Eu mē aflū aci în sanctuarul lucrului?“

„Așa este“.

„Ce mai faci acum? Te ocupi tot cu fabricarea roților de hârtie?“

Nu. De acele m'am lāsāt de mult. Industria metalică ne face prea mare concurință. Eu cultivez o specialitate nouă, produc articlii de consum. Acesta e un articolu fōrte lucrativ. Unica concurență seriōsă e natura. Dar ea nu-i periculōsă“.

„Intr'adevēr?“

„De sigur, m'am convins. În trei ani am căștigat trei miliōne. Unul, fabricând unt fără lapte; al doilea, fabricând extract de carne fără carne; și al treilea milion îl făcui cu industria, ce o esercit acum“.

„Și acēsta industriă?“

„Eu produc ouă“.

„Fără găini!“

„Ai găcit!“

„Bună glumă?“

„Eu nu glumesc nici când, când vorbesc de afaceri“.

„Așa dară serios. Mē faci se cred că dta produc ouă? Minunat! Acēsta așa voi se o vēd!“

„Nimic mai ușor, de cât aceea. Mai avem o jumătate de oră până la dejun. Acēsta ni-e prea de ajuns pentru de a vedea atelierele mele“.

Americanul își conduce óspele din cabinetul de lucru prin un coridor lung într'un loc ce era plin de lăđi de scândură. În lăđi erau grămădite ouē albe ca neaua. Industriașul deschise o a dóua ușă, ce conducea în altă sală. Frigul ce era în spaciul acesta facu pe Parisian se-și ridice gulerul pardesiului până la urechi.

„Așa, suntem aci!“ dīse Simpton.

„Aci este atelierul fabricei. Veđi dta cada acēsta aci? Acēsta e așa numită cada gălbinișului. Cealaltă cadă conține albuș de ou“.

„Dar . . . . . bun . . . . . pentru D-đeu, din ce constă gălbinișul dtale?“

„Amestecătură din făină de cucuruz, pāsāt de oves, extract de plēvă și încă unele substanțe inventate de mine“.

„Și . . . . . albușul?“

„Esplicarea ar durā prea lung. O substanță chemică, care samănă cu albușul de ou“.

„Bine, dar găócea?“

„Te rog a te osteni încóce! Aci poți vedea îndată, cum se face“.

„Mai o întrebare. Pe ce cale aplici dta gălbinișul și albușul din găóce?“

„Aci e o mașină. Pre cum veđi, are mai multe deschidēturi. În spaciul concav *A*, vine gălbinișul, în deschidētura *B*, vine albușul, *C*, prinde epiderma ce îmbracă oul și *D*, ghipsul, din care în fine se forméză găócea. Dta ai simțit la întrarea în celă o schimbare a temperaturii, nu-i așa? Rēcēla aceea e necesară. Îndată ve-i vedea de ce. În deschidētura *A*, se tōrnă gălbinișul în formă de făină grósă, aci se îndesă și se forméză o pastă, care numai decāt ia forma globului. Din *A*, merge gălbinișul în *B*, unde se pune o manta de albuș; o rotație sferică neregulată dă gălbinișului forma lui naturală ovală. Din *B* merge în *C* unde corpul oului se îmbracă în o epidermă ușóră și de aci în fine merge în *D*, aci i se amplifică toileta cu capsula de ghips. Oul e gata. Trebuie dus numai în casa de uscat, unde ghipsul cel móle se întăresce îndată, pe când internul oului fabricat primesce forma naturală fluidă. O găină nu póte ouá mai frumóse ouē“.

„Nici nu mai bune?“

„Nu. Aci ți-au fiert ómenii mei unul móle de probă. Te rog gustă-l“.

Louis Vernet goli găócea oului prin o sugere.

„Minunat!“ strigă el.

„Acum veđi, acēsta marfă v'ó liferez eu d-vóstră cu 13 dolari miă. Arată-mi dta găina, care mi-ar puté ouá regulat ouē de prețul acesta“.

„Mai o întrebare. Cât timp se țin fabricatele dtale?“

„Necalculabil de lung. Oul, care l'ai sorbit dta, era din 83. Veđi datul tipărit pe vērful lui. Articulul meu mai are un avantaj. De ore-ce găócea de gips e mult mai tare de cât cea naturală, sunt ouele tare potrivite pentru esport. Nici când nu ne obvin esemplare sparte ori vătămăte“.

„Industria apare chiar atât de rentabilă, pre cât e de ingeniōsă. Ești dta singurul fabricant de ouē aici?“

„Dar de unde?“ murmură el supērat. „Am un concurent“.

„Și este periculos acel concurent?“

„Tare periculos. Concurentul meu a aflat o metodă, de a da fabricatelor sale un gust mai plăcut. Campbel & Comp. fabrică ouē de găină, de libuți și chiar de struț. Dar pre lângă tóte aceste am sē-l fac inpotent. Firma mea trebuie se reporteze un triumf față de firma Campbel & Comp. Dar se mergem la dejun, te rog“.

„De sigur, se înțelege“, reluă Simpson vorba după mēsă, „dta ai venit la Chicago pentru expoziția? Cum ți se pare?“

Fōrte interesantă. Deosebită surprindere mi-a făcut phonostenotypobiographia. Una din invențiunile cele mai mari ale timpului nostru, un aparat, care-i în stare în o secundă, prin apēsarea simplă a tastelor, se producă fotografia omului, tonul vócei sale, faximilul scrisorii lui proprii, precum și naționalul lui complet — în litere tipărite!“

„Pah! O mică glumă de-a lui Edison! Preste un an devine așa ceva o vechitură. Aceea nu-i nimic. Dar . . . . . ai vēđut dta despărțēmēntul meu de ouē?“

După un pătrar de oră sta Nathanael Simpson cu Louis Vernet înaintea unui elegant dulap de sticlă, în care erau espuse spre premiare fabricatele firmei sale, albe ca neaua, provēđute cu adresa (inscripțiunea) frumos scrisă.

Alătura se află al doilea dulap de sticlă, care conținea o mulțime de ouē de diferite mărimi și colorii. Pe etichetele acestor

produse se putea ceta: ouă de găină, ouă de libuți, ouă de gănsă, ouă de porumbel, ouă de struț, ouă de vultur și ouă de soim“.

„Acesta este dulapul espus de firma Campbel & Comp.“ suspină Simpson trist. „Nici o îndoială, ei vor câștiga medaia de aur drept recunoștință!“

„Pe fabricile dtale cade o rază de sôre. Nu strică produc-telor lumina și căldura?“

„Nu. Păstrarea colôrei e garantată pe ștece ani. Dar ce-mî felosesc tôte, Campbel & Comp. câștigă totuș premiul întâiu!“ ... Simpson era rêu dispus.

Louis Vernet observă tăcend rarele produse a ambilor concurenți. Deodată apucă mâna americanului și-l trase la o parte.

„Cât a-i puté spenda“, șopti el, se nimicesci pe Campbel & Comp.“

„Se nimicesc pe Campbel & Comp.“ rêsponse Simpson cu vócea tremurătoare, „jumătate averea mea!“

„Voiesci a riscá o miiá dolari?“

„Ce?! dóuă miș, șe ce miș de e neceș!“

„O miiá e de ajuns“, șise francezul. »Poți sê-mi deschidî credit pân' la acea sumă? Eu îți garantez că-ți ajungî scopul.«

Americanul privi pe óspele sêu drept în ochi.

„Nu pricep de altcum pe ce cale ai putea d-ta face acel lucru, dar sunt învoit.“

„Mê bucur! Acum te rog, se mê lași aci pe cincî minute. Ne întâlnim ér la portalul espositiei.“

Indată ce se depărtă Simpson, chemă Louis Vernet pe vi-ghitoriul despărțemântului espositiei la sine. După trei minute scóse Vernet un portofoliu din busunar și dădu omului aceluia mai multe bilete de bancă.

»Restul îl capeți cel mult în patrușpredece șile, când vor fi tôte în ordine.

Opt șile mai târșiu ședeá Nathanael Simpson la dejun și-șî frunșerea jurnalul. Deodată scóșá un țipet și sári atât de repede în sus, încât mai rêsurnă méșá.

El adecă cetise:

»(Minunea sciinței.) Așî nópte s'a întemplat în edificiul espo-siției unul din cele mai miraculóșe casuri ale acestui seclu. Tótá lumea cunóșce interesantele ouă ale firmelor Campbel & Comp. și ale lui Simpson. In dulapul espus de cest din urmă vêdură vi-sitătorii espositiei astă diminéță următórea scenă surprinșetóre: Unul din artificióșele ouă espuse era crepat în dóuș și un puiú de găiná-șî scótea capul din găóce!!! De óre-ce paza cea riguróșá a cabinetelor espositiei și a dulapurilor aflătóre acolo eschide orî-ce dubietate a unei falsificări, așa reesă că sigur că domnului Simpson i-a succes a imita natura în un așa grad, cum nime n'a mai pu-tut pâná la el. Nu dubietám că comisiunea espositiei va premiá după merit pe dl Simpson, care a aflat ultimul secret al naturei. Descoperirea dlui Simpson, de a produce pe cale chemică orga-nisme vii, va face teribile revoluții pe tôte terenele spiritului omenesc.«

Jurnalul îi căđu din mâni și el rêmase înmărmurit. In acest moment întrá Loius Vernet în refector, ținend în mâná un nr. din același diar.

»Vighiatorul Tim« șise el »este un băiat minunat, careșî meritá miiá de dolari. Puiúțul cel mic, ce l'a întrodus în dulapul d-tale, l'a costat numai câteva centimî; dar meritá sê-șî priméșcă diferența.«

»Așa dară așa fú? strigá Simpson. »Al dracului om ești d-ta dle Parisian! Dar pe consciința d-tale porți o viétá de om, aceea a lui Campbel & Comp. El nu póte trăi mai mult decát puiul artificial!«

Trad. de I. P. R.

Desperarea.

O privire — numai una
Peste ochi mi-a pus o cêță
Și de o inimă de ghiatá
M'a legat pe totdeuna.

Ah, de atunci n'am mângâiere
Ca Prometeu — strîns de stâncă,
Caci durerea mea adêncă
Nu mai scade, nu mai piere!

Alvescu.

Răceala.

Ci eu în lumea mea mê simt
Nemuritor și rece
Eminescu.

Răceala-mi bate din priviri,
O simt, o simt prea bine
Și totuși port în dulci simțiri
Durerea pentru tine ...

Aș vrea sê uit, dar nu mai pot;
Te ador ca mai 'nainte
Și-aș da ce am în viață tot,
Sê nu mê ștergi din minte.
Din jurul têu tu mê alungî,
Ca plânsul sê mê 'nece?
O, nu mê fă de patimî lungi
Nemuritor și rece! Alvescu.

Cântecul călătoriului.

(După Goethe.)

Peste munți, vâlcele,
Amurg!
Prin rămurele
Lin se scurg

Șópte de vânt;
Cum tace-n codru tot glasul,
Dormi și tu în ceasul
Păcii curênd. Alvescu.

Bibliografia.

A apărut valorosul op:

Fünfter Jahresbericht des Instituts für Rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig, herausgegeben von dem Leiter des Instituts Prof. Dr. Gustav Weigand. Și are următorii cuprins:

Vorwort und Jahresbericht von Gustav Weigand (III.—VI.) Prothetisches *a* und *s* im Rumänischen von Rudolf Geheeb (1—50) Untersuchung der Sprache der „Viața și petrecerea sfinților“ des Metropolitan Dosoftei von Constantin Lacea (51—144) Beitrag zur Kenntnis des Meglen von Gustav Weigand (145—157) Der Dialekt des oberen Olthales von Sextil Pușcariu (158—191) Der Codex Dimonie (Fortsetzung) von Gustav Weigand (192—297) Die alten Nasalvokale in der slavischen Elementen des Rumänischen von Dr. Artur Bybam (298—370). Se recomandă celor competenți.

„Schite din Italia“ e numele unui op, ce a tipărit dl T. Bulc din Beiuș în tipografia dlui A. Todoran în Gherla.

Acest scurt anunț l'am făcut la pag. 200 a Revistei Ilustrate neavând timp nici spațiu a face atunci altul mai lunguț, după cum a meritat.

Dar ce se-i faci necasului? Când ni-a venit opul, atunci a sosit și ultima corectură a ultimei pag. din broșura X-a a Revistei. Acum: când se cetesci opul, când se-ți faci însămări, ca numai decât se mērgă din Reteag dela redactor în Bistrița la tipografia? Și acela: de era anunțul mai lung, unde se-i fi făcut loc, că tot materialul era cules, cores, împărțit și ordinar? Decî ne vor scusa bunii cetitori că atunci le-am adus anunțul acel scurt; ne va scusa și domnul autor că numai acum putem a ne da opinia despre opul dsale.

Din capul locului trebuie se spunem, că opul ca tehnică ni se presintă într'un mod foarte recomandabil: hârtie fină, grosă, netedă, tipar bun, ăr prețul numai 2 corone, la un op ca acesta, care trece pe 265 pagine octav! In adevăr foarte efin, dar totuș ne temem că puținii vor fi se o recunoscă acēsta; cei mai mulți din cărturarii noștri vor susținea că e foc de scump acest op, ca *tote cărțile românești*, »că doră știu, că nui cel lucru mare, ătă o carte românească“!

Așa-i lumea la noi, așa se caută la noi cărțile, decî, dacă *Schitele din Italia* nu vor avea trecerea ce merită, se se mângăe dl autor al lor, »că toți scriitorii români o pățesc așa: âmbă, lucră, petrec multe nopți nedormite, își trag dela gură de-și cumpără cărți ajutătoare și întreprind călătorii și plătesc tipografiei, ca oprile lor se fie culcuș șorecilor! Se sperăm înse, că opul dlui Bulc va avea o sôrte mai bună, că în adevăr o merită ceea ce se pôte vedea din următorul cuprins:

Precuvântare. I. *Budapesta-Fiume*. Fiume. II. *Italia*, Veneția, Padua, Verona, Milano, Torino, Genua, Firenze. *Roma*: San-Pietro în Vaticano. Audiență la pontificele Leo XIII. Vaticanul. Forul lui Traian. Catacombele. Panteorul. Colegiul grec S. Atanasie. Capitoliul. *Forum-Romanum* Basilica Iulia. Templul lui Saturn. Tabularium. Preoțimea Ramanilor. Templul lui Vespasian și al Concordiei. Tullianum. Comitium. Deii naționali ai Romanilor în templul lui Ianus. Biserica Fulvia, Aemilia, alui Antoniu, a Fanstinei, alui Romul și alui Constantin.

Virginele Vestaline, templul și locuința lor (Atrium). Regia sau reședința șefului preoților păgâni (pontifex maximus). Templul lui Iuliu Cesar. Area forului și columna lui Phoca. Rostra. Arcul de triumf alui Septimiu Sever. Templul zeiței Venus și a Romei. Arcul de triumf al împăratului Tit. Coloseul. Arcul de triumf alui Constantin cel mare. Mansoleul lui Adrian séu Castello S. Angelo. Pons sublicius. Insula Tibrului, Câmpul lui Marte. Clastrul S. Onofrio (Torquato Tasso).

Neopolul. Publiu Virgiliu Maro. Cuprinsul cântului VI din Eneida. Infernul. Vesuvul. Pompei.

Din vastul cuprins, tractat în mod destul de clar și în limbă destul de bună, se pôte convinge fie cine de munca ce a pus dl autor la lucrarea acestui op și de însemnătatea lui ce o are cu deosebire pentru noi Români, care tot mereu ne batem pieptul că suntem viață de Roman, urmași ai lui Traian. Decî se și cuvine se cunoscem bine Italia, aceea patriă mamă a noastră, cu Roma ei cea mărēță, cu tôte aședemintele ei păgâne și creștine; se cuvine se ne căștigăm bune cunoșcințe despre trecutul și prezentul ei, se nu fim „străini în Ierusalim“ când e vorba de locurile originii noastre. Și aceste cunoșcințe ni le putem însuși din opul dlui T. Bulc „*Schite din Italia*“, decî e datorința noastră morale se ni-l procurăm și cetim cu atențiunea recerută, căci merită, de-orece ne tinde lectură instructivă și distractivă tot odată. Domnului autor Teodor Bulc trebuie se-i fim mulțamitori pentru opul, cu care ne-a înzăstrat literatura, ca astfel încurajat fiind, se pôtă a ne mai da și alte schite din călătoriile dsale făcute în interesul literaturii.

I. P. R.

Doi din cei mai valoroși scriitori ai noștrii, unul din Ardél și altul din Bucovina, ni-au mai îmbogățit literatura câte cu un op de valoare. Dl *Silvestru Moldovan* din Sibiu a scos opul „*Zarandul și Munții-Apuseni*“ ai Transilvaniei; ăr dl *Sim. Fl. Marian*, membru al Academiei Române și profesor la gimnaziul din Suceava Bucovinei a scos studiul etnografic „*Serbătorile la Români*“ vol. I. *Cârnișile*. Fiecare costă câte 1. fl. (3 franci) și se pot estrage dela autori. Vom deveni asupra acestor 2 opuri în broșura următoare. De-ocamdată le recomandăm tuturor cărturarilor noștri.

Din literatura populară. Nr. 3: *Insurătorea sôrelui* (basm.) Nr. 4: *Fiul bucătoresei* (basm.) Nr. 5: *Văcorelul* (basm.) Nr. 6: *Diana dina munților și Fata de împărat cu mâinile tăiate* (2 basmurî). Nr. 7: Cinci dialoguri. Tôte de Demetriu Dogariu înv. dir. la școla capitală din Satulung. Gherla. edit. și tip. tipografiei »Aurora« A. Todoran. Prețul unui număr e 10 cr. Bune pentru copii că-i îndrăgesc cu cartea.

„**Călindariul poporului**“ pe anul 1899. „Călindarul poporului“ pe 1899, anul al IV-lea, apărut tocmai acum, are un cuprins bogat și variat și e împodobit cu număröse ilustrațiuni curat românești. Afară de partea calendaristică și alte notițe folositoare, (pe 40 pagini), „Călindarul“ are următorul cuprins literar:

Dela 1848, (din prilejul aniversului al 50-lea).

Adunarea dela „*Dumineca Tomei*“ în Blașiu. Andrei Mureșan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni). Fabulă arabă. Eu mis, esc, și sunt Român, poesiă de I. Dariu. Țera fără bătrâni, poveste de V. A. Urechia. Anecdota.

Doine și icône din lumea românească. („Limba, portul și moșia“). Doine și străgături populare: De pe Mureș; De pe Têrnave; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții-Apuseni; Din Bănat; Din Țara-Oașului; Din Bihor; Din *Bucovina, România* (Oltenia și Moldova), *Basarabia* și *Macedonia*.

Revașul nostru, cronica întâmplărilor din Septembrie 1897 — Sept. 1898, se estinde pe 47 pagini, cu următorii subtitlii: Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericesci, afaceri economice, fruntași români morți, dela frați, stări grele pretutindenî etc.

Economie: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele reguli pentru grijirea sănătăței. Povețe. De ris. Têrgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni: 1. Andrei Mureșan, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Mureșan. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șasa. 4. Dela Stâna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român „mărginean“ călare. 6. O româncă din jurul Sibielui. 7. O fetiță coristă din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinēră din Suciul-de-sus (între Lăpuș și Cibles).

10. Un țăran român din Bănat. 11. Scenă din Sălisce (l. Sibiu). 12. Dela Stâna-de-vale: case de locuit pentru óspeți. 13. Români din Siria (l. Arad). 14. Dela Stâna-de-vale: „Bisericuța“ (o stâncă). 15. — „Móra dracului“. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarc. 18. Impărătesa-Regina Elisabeta.

În estan călindarul e cu o întregă colă mai voluminos ca în anul trecut, estindându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: „Tipografia“ societate pe acțiuni în Sibiu, strada Poplăcei 15.

Se recomandă și aceluia mai sêrac și mai puțin instruit cărturar, că de sigur nu-i va părea rău de cei 20 cr. ce-i va da pe el.

Călindarul „Aurorei“. Edit. tipografiei „Aurora“ A. Todoran, Gherla, de cuprins variu și interesant. Prețul spedit prin poștă 35 cr. Cine l'a avut și în anii trecuți, îl scie prețuși; noi nu putem decât să-l recomandăm.

Almanachul învățătorului român întocmit de *Iosif Velcean* învățător în Recița montană. Anul I 1898/9.

Acest călindar este espres pentru învățători și ar fi de dorit se-l aboneze toți învățătorii noștri, căci étă ce conține: Prefața. Călindariul și notițe din tipic pro 1898/9. Date cronologice a) Pe anul 1898; b) din istoria literaturii; c) din istoria patriei. Date genealogice: a) Austro-Ungaria; b) România. Afaceri de poștă și telegraf: 1. Servitul de scrisori; 2. Serviciul de mesagerie; 3. Tarifa pentru telegrame. Competențe de timbre și taxe: Scala timbrelor. Planul de învățământ: a) clasa I—II; b) clasa III—IV; c) clasa V—VI. Impărțirea órelor: Înainte de améđi — După améđi. Consemnarea și clasificățiunea. Statistica și conspect general. Șematismul bisericii ortod. orient. române: I. Metropolia. II. Diecesele: A) Archidieceasa Transilvaniei; B) Diec. Aradului; C) Diec. Caransebeșului. Șematismul provinciei metropolitane gr. cat.: Metropolia, I. Archidieceasa; II. Diec. de Oradea mare; III. Diec. de Gherla; IV. Diecesa de Lugóș. Reuniuni învățătoresci; a) a învă. din protop. oradane I—VIII; b) din diec. Caransebeșului; c) din jurul Gherlei; d) din diec. Lugóșului. Aventul literaturii noastre școlare. Învățătorii ca autori: 1. Emeric Andreescu (cu portret). 2. George Cătană; 3. Ioan Dariu; 4. Domețiu Dogariu. 5. Iuliu Groșorean; 6. Ioan Popu Reteganul; 7. Petru Vancu. 8. Iuliu Vuia. Partea literară: Stefan Volovan (cu portret). Poesii: Școla română; Stefanița vodă. Despre istoria pedagogiei. Conștiința demnității noastre: Spice de grâu. Din pólele Detunatei. Sentințe pedagogice. Notiunea școlei populare. Un suspin. Lecțiune practică din fisică. Necesitatea și scopul instrucțiunii desemnului. Apendice: Dispozițiuni normative. Învățătorul ca soldat. Cartea esperințelor. Cărți împrumutate. Cărți date împrumut. Bilanțul. Notița. Inserate. Din vastul și alesul cuprins se vede că-i merit pentru bărbații de școlă, cărora se și recomandă cu tótă căldura. Prețul 1 fl. (2 lei 50 bani.) Se abonează la autorul în Recița montană (Resicza, vie Caransebeș).

Diverse.

Societatea de lectură Petru Maior a studenților români universitari din Budapesta s'a constituit pe anul administrativ 1898/9 în următorul mod:

a) Comitetul: președ. Marcu Jantea, teolog absol. și stud. fil.; vice președ.: Ioan Pop, stud în drept; secretar Ioan Fruma, stud.

în drept.; cassar: George Brebanu, stud. în drept.; controlor: Tiberiu Brediceanu, stud. în drept.; notari: Ioan Lăpădat, stud. în drept. și Aurel Bratu, stud. fil.; bibliotecar: Lucian Borcea, stud. în drept.; vice-bibliotecar: Mihail Navrea, stud. fil.; econom Ioan Jantea, stud. în drept.

b) Comisiunea literară: președ.: Nicolae Sulică, stud. fil.; referent: Lazar Triteanu, teol. absol. și stud. fil.; membrii: Iosif Enescu, teol. absol. și stud. fil.; Ioan Bucur, stud. med.; Victor Bontescu, stud. în drept.; Ioan Frumea, stud. în drept.; și Ioan Lăpădat, stud. în drept.

c) Comisiunea de supraveghiere: Roman Rudnean, stud. med.; Ioan Pricu, stud. fil.; Stefan Bărbucean, stud. med. — Dorim succes strălucit nobilei Societăți!

Joc de cuvinte.

Umor-i sărătura vieții mai senine,
Amor-i sărutarea buzelor divine,
Amaru-i săritura din lacrimi spre suspine
Omoru-i săturarea bestiei din tine

Leonida dela Termopile.

Deslegarea gâciturii din broșura X.

Deslegarea gâciturii din broșura a X-a a Revistei noastre este: 1—2 = doină, 1—4 = doică, 3—2 = fină, 3—4 = fică.

Bine au deslegat-o domnișóra Elisabeta Neagoș (Deda) și domni: Iosif Pop preot gr. cat. în Comana inferióră, Bogdan învă. în Bistrița, Horea Petra Petrescu în Brașov.

Premiul a eșit prin sorțire d-nișórei Elisabeta Neagoș, căreia s'a și trimis numai decât.

Din spiritul altora.

Unui amic în album. Trecând riul cuñoscințelor prin valea indiferentismului se revarsă adese în marea uitării și numai ici coala rămân pietrele fundamentale din temelia puternică a simțului care'l numim amicitie. — Nu căută decî se ai petre multe la zidirea fericirii tale, dar alese se fie și bune, că venind vânturî, ploii și furtunî — se nu-ți spele temelia, în care ai pus credința ta

Telefonul redacțiunii.

D-lui P. P. Din scrierile lui I. Pop Reteganul a apărut numai broșura I. a vol. I. *Novele și Schițe* și conține bucățile: *Biserica pocăinții*, *Blândocul* și *O inimă nobilă*. Fiecare broșură se estinde pe 3 cóle octav mare (48) și învălítórea și costă 40 cr. (1 franc); ér volumul întreg, de 10—12 broșure, abonat înainte costă 3 fl. (8 lei). Broșurile următóre vor eși tot în intervale de 3 săptămâni, îndată ce din vinderea broș. I. va încurge cât s'a spesat cu tipărirea lor. Abonamentele se fac la autorul Ioan Pop Reteganul în Retteg, Transilvania.

Ce se credem despre uriași. În broșura următóre.

De când ăice măța „Tatăl nostru“. Póte în nrul 1 ex. 1899.

D-lui T. O. F. Doinele trimise sunt fórte frumóse și li se va face loc îndată ce s'a putea, póte chiar în broșura XII.

Cuprinsul broșurei XI. »Balada ochilor«, (poesie) pag. 201. — »† Episcopul și Metropolitul Miron Romanul«, pag. 202—204. — »Diua morților«, pag. 204—205. — »Logodna«, pag. 205—207. — »Róta morii«, (poesie cu ilustrațiune) pag. 207—208. — »Diua numelui«, pag. 208—209. — »Crășmărița teiului«, (poesie) pag. 209. — »Răspuns la întrebările dlui George Zăria«, pag. 210. — »Prințisorii români«, (cu ilustrațiune) pag. 210. — »Anii vieții«, (legendă populară) pag. 211. — »Poetul tot poet«, pag. 211. — »Descânțece«, (cu ilustrațiune) pag. 212—213. — »Blăstămul«, pag. 214—215. — »Junele ce nu iubesc«, (poesie) pag. 215. — »Poesii populare«, (cu ilustrațiune) pag. 216. — »Triumful sciinței«, pag. 217—218. — »Desperarea«, »Récéla«, »Cântecul călătoriului«, (poesii) pag. 218. — Bibliografie, Diverse, Din Spiritul altora, Joc de cuvinte, Deslegarea gâciturii, Telefonul redacțiunii, pag. 219—220. —